

Jaarstukken 2022

werkom >

Jaarstukken 2022
periode: 1 januari 2022 t/m 31 december 2022
bedrijfsvoeringsorganisatie
Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend

6 juli 2023

werkom ›

Inhoud

Jaarverslag 2022

Programmaverantwoording

1 Inleiding	2
2 Kaders en ontwikkelingen	3
3 Organisatie	8
4 Beleid en uitvoering	9
5 Financiën	15
6 Paragrafen	16

Jaarrekening 2022 27

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	28
Toelichting op het Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	29
WNT-verantwoording 2022 Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend	35
Balans per 31 december 2022	37
Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	39
Toelichting balans	42
Bijlage 1 Uitvoeringsinformatie, Taakvelden	
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	
Bijlage 2 Uitvoeringsinformatie, Economische categorieën	
Bijlage 3, Geconsolideerde cijfers	
Toelichtingen op de geconsolideerde cijfers	

Jaarverslag 2022

Programmaverantwoording

1 Inleiding

Dit zijn de jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) over het jaar 2022 van het 'Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend', handelend onder de naam 'Werkom'. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet (PW) en de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Doel van de PW is om mensen met arbeidsvermogen die vallen onder doelgroep (personen met een arbeidsbeperking) naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar regulier werk. M.b.t. de WSW is geen nieuwe instroom meer mogelijk.

Ter uitvoering van de taken in het kader van de PW en de WSW hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht. Dit is gedaan op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Er is gekozen voor een Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De colleges van beide gemeenten hebben de bevoegdheden uit de WSW overgedragen aan Werkom met dien verstande dat bevoegdheid om beleidsregels te stellen, blijft toekomen aan de colleges. Ten aanzien van de taken in het kader van de uitvoering van de PW is aan de secretaris-directeur van Werkom mandaat verleend.

Gemeenten hebben beleidsruimte om de vorm en inhoud van de arbeidsondersteuning binnen de wettelijke kaders zelf te bepalen. De gemeenteraad formuleert bij verordening beleid voor de arbeidsondersteuning aan de doelgroep, waaronder ook niet-uitkeringsgerechtigden of prioritaire doelgroepen.

De hier relevante doelgroep bestaat uit mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Mensen die op 31 december 2014 een geldige SW-indicatie hadden en in een SW-dienstbetrekking werkzaam zijn, behouden hun rechten en plichten. Het gaat bij de nieuwe doelgroep ook om schoolverlaters uit het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), het praktijkonderwijs (PrO) en het mbo-entreeonderwijs. Het is van belang dat zij in beeld zijn, passende begeleiding krijgen en aan de slag komen bij werkgevers, zo nodig met ondersteuning. Ook statushouders vormen een belangrijke doelgroep.

In deze jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over één programma; Werk bestaande uit 2 primaire taakvelden: 'arbeidsparticipatie' en 'begeleide participatie' met daarnaast de taakvelden 'mutaties over reserves', 'treasury' en 'overhead'.

De BVO van Werkom heeft in 2018 een besloten vennootschap opgericht, Werkom diensten BV, waarvan het 100% van de aandelen houdt. Beide entiteiten leveren, via bedrijfsonderdelen, ook producten of diensten aan afnemers. De BV wordt benut om het private deel van de markt te bedienen. Onder 'privaat' worden alle klanten verstaan, niet zijnde de gemeente Zaanstad of Purmerend. De BV is opgericht om juridische redenen van aanbestedingsrechtelijke aard. De splitsing heeft derhalve geen bedrijfseconomisch karakter.

Bij het samenstellen van deze jaarstukken is de indeling van de gewijzigde begroting voor het jaar 2022 zoveel mogelijk gevolgd. Daar waar dit het inzicht beter diende of waar een betere aansluiting op de regelgeving (het BBV) kon worden bereikt, is daar van afgeweken.

2 Kaders en ontwikkelingen

2.1 Ontwikkelingen

Zorgen over voortbestaan sociaal ontwikkelbedrijven

De 2e kamer ziet de meerwaarde van sociaal ontwikkelbedrijven bij het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking. De financiële positie van sociaal ontwikkelbedrijven staat echter al lange tijd onder druk. Daardoor is het behoud van de kennis en expertise in gevaar gekomen.

Net als bij vele andere participatiebedrijven, ontwikkelt het financiële resultaat bij Werkom zich in ongunstige richting. Oplopende tekorten leiden tot zorgen bij gemeenten. Enerzijds is de bekostiging van deze WSW relatief gunstig, maar deze groep krimpt.

Anderzijds is het vanuit het rijk beschikbare bedrag voor de sector lager dan de uitvoeringskosten. Met de Cao "Aan de Slag" en de verhoging van het wettelijk minimumloon (WML), zijn de salarissen van de werknemers uit de doelgroepen gestegen. Zolang er echter geen extra middelen tegenover staan, ontstaan er (groeierende) tekorten. Dat brengt de toekomst van de sector in gevaar.

Zeven fracties in de gemeenteraad van Zaanstad hebben een motie getekend die ervoor moet zorgen dat de tekorten bij Werkom draaglijk blijven. Het bureau Berenschot is gevraagd onderzoek te doen naar de financiële vooruitzichten van Werkom. In het najaar van 2022 heeft Berenschot een rapport uitgebracht over de duurzame bekostiging van Werkom. Met de uitstroom van WSW-medewerkers zal de interne werkleeromgeving krimpen en het bedrijfsonderdeel dat gericht is op arbeidsmobiliteit verder groeien. Hierdoor zullen de tekorten bij Werkom verder oplopen.

Het rapport heeft in 2022 nog niet tot concrete maatregelen geleid. In de toekomst zullen een aantal suggesties daartoe verder worden uitgewerkt.

Algemeen directeur

Dhr. Bas van Drooge trad per 1 oktober 2022 in dienst als de nieuwe algemeen directeur van Werkom. Hij volgde daarmee Yolanda Hoogtanders op, die haar taken per 15 juli heeft neergelegd. De branche is bekend terrein voor dhr. Van Drooge.

Coronacrisis, oorlog in Europa en inflatie

In de jaren 2020 en 2021 heeft de coronacrisis wereldwijd grote invloed gehad op het maatschappelijk en economisch leven. In verschillende sectoren leidden de maatregelen tegen verspreiding van het virus tot groot omzetverlies met dito gevolgen voor de werkgelegenheid. Alhoewel corona niet was verdwenen, kende het jaar 2022 een geheel ander beeld. In het voorjaar van 2022 is een oorlog uitgebroken in Oost-Europa. Dit heeft onmiddellijk geleid tot een vluchtelingenstroom.

De aanvankelijke economische groei in 2022 ging gepaard met een uitzonderlijk hoge inflatie; met name de prijzen voor energie stegen tot ongekennde hoogte. Dit had ernstige gevolgen voor de financiële positie van personen met een inkomen op het niveau tot 120% van het minimumloon of daaronder (mede door een parttime dienstverband), maar het treft ook Werkom.

Participatiebedrijven zoals Werkom hebben in deze als werkgever weinig mogelijkheden om iets te betekenen; niet voor de werknemers, noch voor de kandidaten die nog geen dienstverband hebben. De sociale partners hebben daarom en om (structurele) oplossingen gevraagd voor de ontbrekende arbeidsvoorwaardenruimte in beide cao's, te weten de cao voor de Sociale Werkvoorziening en cao Aan de Slag. Het doel is voldoende compensatie te krijgen om bestaanszekerheid te bieden.

Actief op de arbeidsmarkt

Werkom kent kandidaten die op zoek zijn naar werk of een opleiding. En werkgevers zijn op zoek naar personeel. Banenmarkten zijn van toegevoegde waarde om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Tijdens het event kunnen de werkzoekenden (kandidaten) in gesprek gaan met werkgevers en opleiders uit de regio of worden uitgenodigd om banen te proberen.

In samenwerking met het WSP en Pact Poelenburg Peldersveld organiseerde Werkom op 1 september de Banenmarkt @ Poelenburg Beach. Werkom was ook vertegenwoordigd op de bedrijvenbeurs en banenmarkt 'Waterland werkt'.

Werkom is betrokken bij NetwerkenWerkt! Dit is een platform dat is uitgegroeid tot een netwerk voor werkgevers. Via het netwerk zijn inmiddels al meer dan 350 matches tot stand gekomen.

Via het WerkgeversServicePunt (WSP) heeft Werkom contact met werkgevers. Ook is Werkom betrokken bij projecten om werkzoekenden en werkgevers bij elkaar te brengen.

Daarnaast brengt Werkom bezoeken aan werkgevers en besteedt Werkom in de regionale media aandacht aan de detacherings- en uitbestedingsmogelijkheden.

Infrastructuur en werkaanbod

In maart 2022 is een ingrijpende verbouwing van het pand aan de Einsteinstraat in Purmerend afgerond en vond de feestelijke opening plaats. Het pand is daarmee voor Werkom beter ingericht om de opdracht van de gemeenten uit te voeren. Werkom streeft naar een gevarieerder aanbod in de werksoorten en meer samenwerking met werkgevers. Deze koers biedt ruimte aan werkzoekenden en medewerkers om zichzelf te blijven ontwikkelen.

Zo is dit jaar ook de samenwerking tussen de 'Fixbrigade' en Werkom ontstaan. De Fixbrigade voert klussen uit bij mensen die het niet breed hebben, waardoor zij vaak honderden euro's kunnen besparen aan energiekosten. Werkom ondersteunt dit mooie initiatief en helpt handige werkzoekenden aan een betaalde baan bij de Fixbrigade. Maar ook het multidisciplinair team voor horeca & detailhandel van Werkom heeft Werk Ontwikkel Trajecten gemaakt bij kringloopwinkels in de omgeving. Zowel Noppes als Het Goed doen mee en hebben plekken beschikbaar gesteld voor kandidaten.

In de loop van dit jaar is in onderling overleg het besluit genomen om de samenwerking met PostNL af te bouwen omdat de voorwaarden waaronder kon worden samengewerkt in financieel nadelige zin veranderden. De werksoort onder de naam 'Wortels' kent helaas (te) weinig werkaanbod.

Arbeidsmarkt

Het aantal personen uit het doelgroepregister dat betaald aan de slag is, nam toe, ook bij Werkom. Zie hiervoor de tabellen in het hoofdstuk met de indicatoren. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt leidde dit (nog) niet tot veel externe plaatsingen.

Werkgevers moeten bereid zijn niet langer alleen de ideale kandidaat te zoeken. Verder moet gedacht worden aan jobcarving en aan het aanbieden van praktijkopleidingen. Dit is niet altijd aanwezig hetgeen kan leiden tot teleurstellingen bij Werkom, werkgevers én kandidaten.

In het jaarverslag over 2021 maakte Werkom al melding van de 'armoedeval', een financiële belemmering om vanuit een uitkering (meer of weer) te gaan werken. Dit onderwerp staat al vele jaren op de politieke agenda. In dit boekjaar is het onderwerp helaas actueel gebleven. Werk moet lonen; in de huidige voorstellen is er enige verbetering; de vrijlatingsregeling (waarbij een deel van het arbeidsinkomen niet wordt gekort op de uitkering) geldt slechts voor één jaar, waardoor men afhankelijk blijft van de uitkeringsinstantie en na een jaar weer terug bij af is.

De kern van het vraagstuk wordt niet aangepakt en de maatschappelijke besparingen komen niet terecht bij de partijen die de maatschappelijke kosten dragen.

In de zomer van 2022 is het wetsvoorstel 'Breed Offensief' in de Tweede Kamer besproken. De Participatiewet wordt gewijzigd om zo meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. De maatregelen lopen vooruit op een meer fundamentele herziening van de Participatiewet.

Het kabinet wil daarnaast duurzame arbeidsrelaties stimuleren en flexibele arbeid reguleren, waaronder het werken met ZZP'ers. Het kabinet heeft hiervoor een groot aantal maatregelen in petto. Werkom zal deze nauwlettend volgen, m.n. waar het effecten kan hebben op de detachering van personen uit de doelgroepen.

2.2 Strategische herijking

In 2020 zijn de 2 deelnemende gemeenten en Werkom gestart met een beleidsherijking over de uitvoering van de Participatiewet en WSW en de rol van Werkom daarin. In februari 2022 is door de gemeenten een koersbesluit genomen. Er is een koers vastgesteld waarin het doel is Werkom door te ontwikkelen naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. De interne (beschutte) werkomgeving van Werkom gaat meebewegen met de ontwikkelingen. Daar tegenover staat een sterke focus op de ontwikkeling van kandidaten naar buiten. De inzet gaat uit naar arbeidsmobiliteit. Daarvoor is innovatie en een naar buiten gerichte organisatie een voorwaarde. Dit is nodig voor de brede doelgroep uit de Participatiewet en de ontwikkeling naar een inclusieve arbeidsmarkt. We behouden beschutte werkplekken voor wie dat nodig heeft en stellen een deel ervan beschikbaar als interne werkplek voor mensen uit de Participatiewet in het kader van hun re-integratietraject. Maar we investeren méér in werk buiten Werkom, samen met werkgevers, onderwijs en maatschappelijke partners.

Binnen dit scenario zitten niet standaard ontwikkelbanen. Wel is besloten hier een pilot mee te doen. Daar is in 2022 mee gestart, voor de duur van twee jaar. Het doel daarvan is te kijken wat de meerwaarde is voor kandidaten en te onderzoeken of het daadwerkelijk leidt tot meer kansen op een reguliere baan. De ontwikkelbanen zijn altijd een tijdelijk alternatief voor een reguliere baan. Pas op de langere termijn kunnen we de effecten meten. Op basis van monitoring van de pilot kan een besluit genomen worden of ontwikkelbanen ook structureel worden ingezet.

Vanaf mei 2022 wordt door Senseguide narratief onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van kandidaten die een ontwikkelbaan krijgen of een verlenging van het werkleertraject met behoud van uitkering. Dit onderzoek loopt nog.

2.3 Kaders

In het document voor de primaire begroting 2023, de gewijzigde begroting 2022 en de meerjarenramingen voor 2024-2026 zijn de kaders beschreven. Voor de realisatie op de genoemde onderwerpen wordt verwezen naar de jaarrekening.

2.4 Werk genereren om SW-plekken en werkplekken te realiseren

Een groot deel van de bekostiging van de infrastructuur van Werkom ontstaat uit de gegenereerde omzet en m.n. de Netto Toegevoegde Waarde (NTW). Met de daling van de populatie met gemiddeld 5% per jaar komt deze dekking onder druk te staan.

De verschillende bedrijfsonderdelen krimpen, terwijl het kostenbeeld voornamelijk vast van karakter is. Het bedrijfsresultaat wordt derhalve steeds ongunstiger. Dit wordt het meest duidelijk in de entiteit "Werkom diensten BV". In de BV wordt alleen omzet behaald aan derden (niet zijnde de deelnemende gemeenten).

De BVO kent alleen NTW uit de activiteiten "Groen&Schoon" en "Business Printing&Post", de bedrijfsonderdelen waar nog personen met een gemiddeld arbeidsvermogen kunnen worden ingezet en waar de NTW per FTE nog redelijk genoemd kan worden.

Het bedrijfsonderdeel "Industrie&Diensten" (I&D) biedt werk aan mensen met een lage loonwaarde; zij hebben veel behoefte aan structuur en begeleiding. De NTW per FTE is laag en het kostenbeeld hoog. De omzet en NTW van dit bedrijfsonderdeel vallen alleen in de BV. In de BV komt onvoldoende omzet uit financieel minder ongunstig presterende bedrijfsonderdelen om het tekort bij I&D te compenseren.

De BVO en de BV zijn fiscaal en organisatorisch een eenheid. De splitsing van de geldstromen in beide entiteiten is niet gebaseerd op economische afwegingen, maar uitsluitend op juridische (van aanbestedingstechnische aard). Formeel mag er niet geconsolideerd worden.

Als gevolg is het bedrijfsresultaat bij de BV in toenemende mate ongunstig. Om de presentatie van onjuiste resultaten in de enkelvoudige jaarrekeningen te voorkomen, is ervoor gekozen via onderlinge overboekingen aan te sturen op een nihilresultaat in de BV.

In een bijlage bij deze jaarstukken, na de controleverklaring van de accountant, worden geconsolideerde bedragen van baten en lasten gepresenteerd.

2.5 Organisatieontwikkeling

Het koersbesluit van de 2 gemeenten en het rapport van Berenschot vragen een organisatie met meer focus op de markt en meer uitstroom van mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Daartoe heeft Werkom een nieuwe besturingsfilosofie geïntroduceerd en het besturingsmodel aangepast.

In 2022 is een nieuw functiehuis voor het ambtelijk personeel geïntroduceerd. Om verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie te kunnen beleggen, zijn in 2022 de trainingen "Wij van Werkom" hervat.

2.6 Fiscale positie

De BVO en de BV van Werkom vormen een 'fiscale eenheid'.

De belastingdienst is voor de omzetbelasting van mening dat de zgn. 'sociaal culturele vrijstelling' (art. 11, lid 1, sub f) van toepassing is. Werkom en de 2 gemeenten pleiten echter voor de BTW-koepelvrijstelling.

Voor Werkom is dit onderscheid minder relevant: de overdracht van budget voor haar prestaties in het kader van de Participatiewet is vrijgesteld van BTW en de aan Werkom in dit licht in rekening gebrachte BTW is kostenverhogend. Voor overheadkosten geldt een zgn. 'mengpercentage' voor de kostenverhogende BTW.

Het gevolg voor de gemeenten is echter wel van belang; de zgn.

'transparantiemethodiek' kan nl. niet worden toegepast. Dit betekent dat genoemde kostenverhogende BTW niet aan de 2 gemeenten kan worden 'doorgeschoven' en dat deze zo ook niet voor de gemeenten compensabel is t.l.v. het BTW-compensatiefonds. Het standpunt van de belastingdienst is ongebruikelijk en het financiële nadeel is groot. Werkom is echter in deze geen belanghebbende meer.

Voor de vennootschapsbelasting wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling cf. art. 5, lid 1, letter c, sub 2. Het gaat hier om een subjectvrijstelling voor lichamen die nagenoeg uitsluitend passende werkzaamheden bieden aan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Dit was aanvankelijk gericht op medewerkers met een WSW-indicatie, maar gesteld is dat de personen uit de nieuwe doelgroepen hieraan gelijk zijn.

Werkom diensten BV

De BV is voor de omzetbelasting een regulier ondernemer omdat de BV uitsluitend prestaties verricht aan de private markt en aan openbare lichamen niet zijnde de gemeenten Purmerend of Zaanstad. Voor de vennootschapsbelasting is ook gekozen voor de subjectvrijstelling omdat aannemelijk is dat ook de BV nagenoeg uitsluitend passende werkzaamheden biedt aan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking.

3 Organisatie

3.1 Bestuur en directie

De BVO is 'beleidsarm' en heeft een ongeleed bestuur. Dit jaar waren de heer J. Krieger (1e halfjaar) en mevrouw S. Onclin (2e halfjaar) namens de gemeente Zaanstad en de heer H.M.M. Rotgans namens de gemeente Purmerend bestuurslid van Werkom. Tot 15 juli 2022 was mevr. Y.F.W. Hoogtanders Secretaris-directeur. Per 1 oktober 2022 is dhr. S.W. van Drooge in deze functie aangesteld.

3.2 Participatiebedrijf

De uitvoeringsorganisatie bestaat uit een bedrijfsonderdeel 'Mens en werk' en een bedrijfsonderdeel waarin de werkleerbedrijven zijn ondergebracht (Industrie en diensten, Groen en schoon en Post en print). Daarnaast beschikt de organisatie binnen het bedrijfsonderdeel 'Bedrijfsvoering' over een aantal stafonderdelen die de directeur, het bestuur en de organisatie ondersteunen.

3.3 Doelgroepen

De doelgroep van Werkom laat zich als volgt samenvatten:

- > Personen met een bijstandsuitkering, een uitkering op grond van de Wet IOAW, de Wet IOAZ, de Algemene nabestaandenwet (ANW) en arbeidsondersteuning aan niet-uitkeringsgerechtigden;
- > Mensen die op 31 december 2014 een geldige SW-indicatie hadden en in een SW-dienstbetrekking werkzaam waren: zij behouden hun rechten en plichten conform de WSW;
- > Begeleid Werken (eveneens conform de WSW);
- > Jonggehandicapten met arbeidsmogelijkheden;
- > Mensen met arbeidsvermogen die (nog) niet in een reguliere baan kunnen werken, ook niet met extra begeleiding en ondersteuning. Zij hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.

Werkom vindt investeringen in het verbeteren van de werkgeversdienstverlening vanuit maatschappelijk perspectief van belang. Voor een vitale regionale economie is het essentieel dat ZZP-ers en mensen met een korte afstand tot werk snel weer een nieuwe baan vinden. Voor een deel van deze groep kan deze nieuwe baan nu wellicht ook in een van de kraptesectoren liggen.

De dienstverlening aan werkgevers vergroot het netwerk van Werkom en daarmee de mogelijkheden om (op termijn) ook mensen met een grotere afstand tot werk naar regulier werk te bemiddelen. Werkom wil daarom vanuit breder maatschappelijk perspectief zowel investeren in de groep werkzoekenden met een afstand tot werk evenals in werkgevers.

4 Beleid en uitvoering

4.1 Inleiding

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen de verantwoordingsstukken inzicht te geven in de kosten en opbrengsten. In de stukken geeft men daartoe aan wat de organisatie heeft bereikt, welke activiteiten daarvoor nodig waren en welke financiële stromen dit opleverde.

Werkom heeft in dit boekjaar de WSW (in delegatie) en deeltaken uit de PW uitgevoerd.

4.2 Doelen

Werkom wil via haar activiteiten het volgende bereiken:

- > Mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen, bij voorkeur bij een gewone werkgever. Dit kunnen kandidaten met of zonder doelgroepindicatie zijn.
- > Werk bieden aan mensen die dit nog niet bij een reguliere werkgever kunnen vinden.
- > In samenwerking met het onderwijs en het bedrijfsleven zorgen voor omscholingsmogelijkheden om de vaardigheden te leren die nu en straks op de arbeidsmarkt worden gevraagd.
- > Werkgevers adviseren en ondersteunen bij inclusief ondernemen.

4.3 Uitvoering

Er worden personen uit de verschillende doelgroepen in traject genomen en/of ingezet. Het betreft personen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. De inzet via Werkom is echter steeds van relatief korte duur via een zgn. 'werkfit'-traject (werken met behoud van uitkering) dan wel via een dienstverband met een maximum van 36 maanden.

De uitvoering van de WSW betreft het scheppen van aangepaste werkgelegenheid voor mensen die, hoewel zij tot werken in staat zijn, als gevolg van lichamelijke, psychische of verstandelijke handicaps, er niet in slagen werk te vinden op de reguliere arbeidsmarkt.

Tenslotte wordt de infrastructuur van Werkom ook ingezet voor de uitvoering van het zgn. 'nieuw beschut werken'. Sinds 1 januari 2017 is daarvoor een verplichting met taakstelling voor beide gemeenten ontstaan, echter tot maximaal het aantal afgegeven indicaties. Het betreft personen die qua arbeidsvermogen en beperking vergelijkbaar zijn met SW-geïndiceerden die werkzaam zijn in 'beschut binnen'.

Er wordt onderscheid gemaakt naar 2 taakvelden:

- > 6.4 Begeleide participatie (uitvoering WSW in delegatie).
- > 6.5 Arbeidsparticipatie (uitvoering deeltaken PW);

Tot taakveld 6.4 (Begeleide participatie) behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie. Dit soort voorzieningen zijn primair niet gericht op externe doorstroming. Dit taakveld omvat:

- > Beschut werken;
- > Bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande WSW- en begeleid werken dienstbetrekkingen.

Tot taakveld 6.5 (Arbeidsparticipatie) behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen. Dit omvat voor de gemeenten o.m. de volgende instrumenten:

- > Proefplaatsing, participatieplaatsen, vrijwilligerswerk/ sociale activering, detacheringsbanen, scholing en duale trajecten;
- > Erkenning van Verworven Competenties (EVC) en bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidies;
- > Stimuleringsmaatregelen, waaronder stimuleringspremies, onkostenvergoedingen en de No-riskpolis;
- > Voorzieningen, waaronder jobcoaching en begeleiding werkvoorzieningen zoals werkplekaanpassingen en vervoersvoorzieningen;
- > Loonwaardebepaling en inburgering.

Werkom werkt samen met beide gemeenten of instanties in de keten en met alle relevante onderwijsinstellingen. Werkom draagt hierdoor bij aan een optimale effectiviteit van de keten.

Werkom heeft tevens een aanpak ontwikkeld voor statushouders voor inburgering en toeleiding naar werk en een samenhangende integrale benadering voor kwetsbare jongeren (16 tot 27 jaar) zonder baan of startkwalificatie om hen zo snel en duurzaam mogelijk te begeleiden naar betaald (parttime) werk of school of een combinatie van beiden onder meer in combinatie met reguliere BBL opleiding, branchecertificering en/of deelcertificaten.

4.4 Bekostiging en verantwoording

De rijksbudgetten voor de uitvoering van de Participatiewet (incl. de WSW) worden via de 2 gemeenten gedeeltelijk aan Werkom betaalbaar gesteld.

Sinds de invoering van de PW is er geen nieuwe WSW-instroom meer. Voor de berekening van de deelbudgetten voor de uitvoering van de WSW gaat de overheid uit van een natuurlijk verloop. Naast de daling van het totaalbedrag wordt zo ook een daling in het volume in de budgetten per gemeente verwerkt.

De 2 deelnemende gemeenten vergoeden de loonkosten van personen met een WSW-dienstverband bij Werkom en de loonkostensubsidie voor personen die in Begeleid Werken zijn geplaatst. Het betreft de personen waar zij WSW-budget voor ontvangen. De gemeenten behouden het WSW-budget zelf.

Voor de kosten van de trajecten, het organiseren van een werkplek en de plaatsingen van personen uit de PW-doelgroepen is de bekostiging gebaseerd op de overdracht van een deel van het participatiebudget. Per gemeente is hun aandeel in de kosten voor de uitvoering van de PW bepaald. Op de uitvoering wordt daadwerkelijk per gemeente afgerekend.

De specificaties horende bij de afrekeningen van genoemde bekostigingen met de 2 gemeenten, maken geen deel uit van deze jaarstukken. De financiële effecten ervan zijn wel opgenomen op de balans en in het overzicht van baten en lasten.

4.5 Indicatoren

Taakveld 6.4, Begeleide participatie, uitvoering WSW en Nieuw Beschut

De uitvoering van de WSW vormt een jaarlijks afnemend maar nog wel belangrijk deel van de activiteiten van Werkom.

Zaanstad en Purmerend/Beemster hebben de uitvoering van de WSW aan Werkom gedelegeerd. Enkele regiogemeenten hebben de dienstverbanden van hun SW-geïndiceerde inwoners overgedragen aan Werkom. Er zijn aparte afspraken gemaakt over de bekostiging daarvan.

Een enkele andere regiogemeente koopt SW-werkplekken in bij Werkom. Hun dienstverbanden worden echter gerealiseerd door betreffende gemeente, niet door Werkom.

Voor de verdeelsystematiek van de WSW-budgetten van de overheid naar de gemeenten is niet de woongemeente leidend, doch de gemeente waar het dienstverband wordt gerealiseerd. Sinds 2018 worden door Werkom een aantal dienstverbanden gerealiseerd van SW-medewerkers die niet in een deelnemende gemeente wonen. Zij zijn t.b.v. de budgetverdeling administratief ingedeeld bij een deelnemende gemeente.

WSW

Aantallen FTE SW-medewerkers bij Werkom:

Toegerekend aan	Begroot	Realisatie
	31-dec-22	31-dec-22
Zaanstad	220,5	214,1
Purmerend	149,4	149,5
Niet-deelnemende gemeenten	16,4	13,7
Totaal	386,2	377,3

Ca. 50 procent van de SW-populatie is 55 jaar of ouder. Hieronder bevinden zich ook de zgn. 'sleutelmedewerkers', die bijv. als meewerkende voorman of boekhoudkundig medewerker functioneren. In de komende 10 jaar zal een groot deel van deze groep uitstromen. Deze ontwikkeling vereist aandacht.

Aantallen FTE SW-medewerkers Begeleid Werken:

Gemeente	Begroot	Realisatie
	31-dec-22	31-dec-22
Zaanstad	31,8	24,7
Purmerend	20,7	21,6
Niet-deelnemende gemeenten		5,2
Totaal	52,5	51,5

Het betreft hier personen met een SW-indicatie die een dienstverband hebben met een regulier werkgever. Zij worden ondersteund via jobcoaching en loonkostensubsidie.

Beschut nieuw

Net als in voorgaande jaren, is niet te verwachten dat de landelijke ambitie voor beschutte plaatsen waargemaakt zal worden. Daarmee blijven nog té veel mensen die aangewezen zijn op een beschutte plek, zonder betaald werk.

Per gemeente is door de overheid een taakstelling afgegeven voor het te realiseren aantal werkplekken 'Beschut Nieuw'. Deze taakstelling ligt evenwel (veel) hoger dan het aantal personen dat daadwerkelijk is toegelaten tot deze doelgroep. Werkom wil samenwerken met de gemeenten om het aantal plaatsingen te verhogen.

Werkom heeft een aanpak ontwikkeld waarbij de kandidaten vanuit deze regeling binnen de organisatie de ondersteuning krijgen die vanuit de wetgeving aan de gemeenten is overgedragen. Via de dienstverleningsovereenkomsten voert Werkom deze regeling uit.

Aantallen FTE medewerkers Nieuw Beschut:			
	Taakstelling 2022	Begroot 2022	Realisatie 31-dec-22
Zaanstad	99,0		25,6
Purmerend	61,0		19,0
Niet-deelnemende gemeenten			3,5
Totaal	160,0	70,0	48,1

N.B.: in de begroting is bij deze indicator geen onderscheid gemaakt naar gemeente. De brancheorganisatie Cedris vraagt aandacht voor het kunnen beschikken over voldoende begeleidingsmiddelen. Juist voor deze groep is – soms intensieve en langdurige – begeleiding een noodzakelijke voorwaarde om betaald aan de slag te komen en te blijven.

Taakveld 6.5, Arbeidsparticipatie, uitvoering PW

Tot dit taakveld behoren op arbeid en uitstroom gerichte participatie en re-integratievoorzieningen zoals proefplaatsingen, participatieplaatsen, detacheringsbanen, scholing etc. Een ander onderdeel van het taakveld is, om in het Werkgeversservicepunt Zaanstreek Waterland (WSP) als netwerkorganisatie met de andere partners, UWV, zorg, gemeenten, scholen etc. op basis van een innovatieagenda projecten op te zetten en/of de handen ineen te slaan.

Ook dit jaar heeft Werkom voor Zaanstad en Purmerend mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt ondersteund bij het toeleiden naar (parttime) betaald werk. Werkom heeft daartoe continue kandidaten in een traject gehad naar werk.

Werkom heeft de infrastructuur, netwerken en deskundigheid om werkzoekenden te begeleiden in hun ontwikkeling naar betaald werk naar vermogen. Voor sommige mensen is de stap naar regulier betaald werk te groot; deze kunnen binnen Werkom een baan aangeboden krijgen. Participanten worden begeleid via de Werkom aanpak.

Werkom stuurt op maatschappelijke waarde voor mensen die werk zoeken, voor werkgevers en voor de gemeenten. Voor mensen die werk zoeken, biedt werk de mogelijkheid te voorzien in het eigen inkomen. Maar werk is meer dan inkomen. Werk geeft mensen de mogelijkheid zich te ontwikkelen, biedt mensen sociale contacten, bevordert de gezondheid en verhoogt het welzijn van mensen. Een aantal werkgevers wil naast omzet, winst en marktaandeel ook een bijdrage leveren aan de maatschappij.

Hieronder een 4-tal tabellen die inzicht geven in de instroom, het aantal kandidaten in begeleiding, de uitstroom en de plaatsingen, elk met enkele subcategorieën.

Instroom

	Begroot			Realisatie		
	Zaanstad	Purmerend	Totaal	Zaanstad	Purmerend	Totaal
Begeleiding	400	200	600	322	208	530
Werkcafé	208	104	312	104	67	171
Totaal	608	304	912	426	275	701

In het Werkcafé komen kandidaat-werknemers en werkgevers op een laagdrempelige wijze samen om tot een match te komen. Kandidaat-werknemers kunnen o.a. deelnemen aan trainingen, meedoen aan een speed-meet met werkgevers en bemiddeld worden naar betaald werk. Tevens kunnen werkgevers vragen stellen over de arbeidsmarkt en informatie krijgen over de voordelen van inclusief ondernemen.

Gemiddeld aantal kandidaten in begeleiding

	Begroot			Realisatie		
	Zaanstad	Purmerend	Totaal	Zaanstad	Purmerend	Totaal
Begeleiding	1076	564	1640	829	304	1133
Werkcafé	40	20	60	31	17	48
Nazorg			0	206	152	358
Totaal	1116	584	1700	1066	473	1539

Uitstroom

	Begroot			Realisatie		
	Zaanstad	Purmerend	Totaal	Zaanstad	Purmerend	Totaal
Begeleiding	333	167	500	304	144	448
Werkcafé	69	35	104	41	31	72
Nazorg			0	170	74	244
Terugmelding	339	169	508	272	150	422
Totaal	741	371	1112	787	399	1186

In 2022 zijn 530 kandidaten ingestroomd bij Werkom begeleiding en 448 kandidaten uitgestroomd. In 2022 waren gemiddeld 1539 kandidaten bij Werkom in begeleiding.

Plaatsingen

	Begroot			Realisatie		
	Zaanstad	Purmerend	Totaal	Zaanstad	Purmerend	Totaal
32+	133	67	200	124	70	194
32-	100	50	150	177	106	283
Totaal	233	117	350	301	176	477

Bij plaatsingen in dienstverbanden vanaf 32 uur per week, is de betrokkene in beginsel niet meer afhankelijk van een (aanvullende) uitkering.

<i>Financieel, per taakveld</i>		
	Gewijzigde begroting	Realisatie
0.1 Mutaties reserves	16.715	428.264
Baten	16.715	428.264
Lasten	-	-
0.4 Overhead	5.813.360-	6.496.717-
Baten	727.391	749.108
Lasten	6.540.751-	7.245.825-
0.5 Treasury	-	5.769
Baten	-	5.860
Lasten	-	91-
6.4 Begeleide participatie	3.856.899	4.027.011
Baten	27.088.196	23.806.513
Lasten	23.231.297-	19.779.502-
6.5 Arbeids- participatie	925.777	2.035.673
Baten	8.188.869	8.542.401
Lasten	7.263.092-	6.506.727-
Totaal	1.013.969-	0

Het taakveld met de naam 'Mutaties reserves' spreekt voor zich.

Het taakveld Overhead heeft betrekking op de baten en lasten van de ondersteunende activiteiten zoals afdelingen Personeel en organisatie, Financiën en control, ICT, Facilitair (inclusief huisvesting) en Directie en bestuursondersteuning.

Het taakveld Treasury bestaat uit de betaalde en ontvangen rente.

De baten en lasten van het taakveld begeleide participatie bestaan uit de uitvoering van de WSW en het Nieuw beschut werken. De gemeenten Zaanstad en Purmerend dekken 100% van de WSW-loonkosten en verstrekken een loonkostensubsidie uit het BUIG-budget voor Nieuw beschut werken. Met niet-deelnemende gemeenten zijn verschillende afspraken gemaakt over de bekostiging van SW-medewerkers uit hun gemeente.

De bedragen van het taakveld Arbeidsparticipatie (PW) zijn bepaald op basis van het toegekende participatiebudget vanuit de gemeenten en de daaraan verbonden kosten minus de kosten van overhead (alle kosten van stafafdelingen en huisvesting).

In de kolom 'Realisatie' is de aanname verwerkt dat het tekort t.l.v. de reserves zal worden gebracht.

Bovenstaande bedragen betreffen de *geconsolideerde* cijfers, d.w.z. de bedragen van de BVO van Werkom en Werkom diensten BV bij elkaar opgeteld.

5 Financiën

Voor de balans, het overzicht van baten en lasten en de bijbehorende toelichtingen en specificaties van zowel de begroting als de realisatie wordt verwezen naar het deel 'Jaarrekening' van dit document.

5.1 Overdracht budgetten gemeenten

De deelnemende gemeenten dragen middelen aan Werkom over voor de uitvoering van de WSW en voor deeltaken op het gebied van de PW.

<i>Budgetten gemeenten</i>				
	Gewijzigde begroting		Realisatie	
<i>Bekostiging PW</i>				
Zaanstad	€	5.255.000	€	5.821.240
Purmerend	€	2.923.000	€	2.675.484
Totaal PW	€	8.178.000	€	8.496.724
<i>Bekostiging WSW</i>				
WSW-loonkosten				
Zaanstad	€	7.617.425	€	7.453.772
Purmerend	€	5.405.702	€	5.170.806
Overige	€	53.487	€	60.076
BW-loonkostensubsidie				
Zaanstad	€	485.263	€	458.753
Purmerend	€	290.160	€	291.193
Totaal WSW	€	13.852.037	€	13.434.599

De middelen van de gemeenten voor de PW worden ingezet ter dekking van de personeelskosten van de relevante medewerkers en de trajectkosten van Participanten. Genoemde budgetten bevatten ook bedragen voor specifieke doelen. Om te voldoen aan de eisen van de BTW-koepelvrijstelling, moet op dit budget met de gemeenten kostendekkend worden afgerekend.

De budgetten voor uitvoering van de WSW zijn gebaseerd op de loonkosten van de SW-ers met een intern dienstverband aangevuld met de kosten van loonkostensubsidie bij Begeleid Werken.

Daarnaast zijn er ook enkele niet-deelnemende gemeenten van wie er WSW-medewerkers een dienstverband met Werkom hebben. Voor de bekostiging daarvan zijn andersoortige afspraken met de gemeenten gemaakt.

5.2 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bij Werkom is er geen sprake van algemene dekkingsmiddelen. Er wordt ook geen bedrag voor onvoorziene lasten begroot.

6 Paragrafen

6.1 Bedrijfsvoering

Rechtmatigheid

Het bestuur van Werkom heeft een controleprotocol (normenkader) vastgesteld. Er is tevens een Financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet).

Er zijn geen niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet FIDO geconstateerd. Er is eveneens geen fraude door eigen medewerkers geconstateerd.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is een analyse van de begrotingsrechtmatigheid opgenomen.

Op bijlage 2 is tevens een vergelijking (met toelichtingen) van de geconsolideerde bedragen opgenomen. Deze bijlage valt evenwel buiten de accountantscontrole.

Over dit boekjaar verstrekt de externe accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wijzigt dit. Het bestuur geeft dan een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording zal voor de eerste keer gaan gelden voor het verslagjaar 2023, waarbij de vaststelling van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening zal plaatsvinden in het kalenderjaar 2024.

Wet Open overheid

De Wet Open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In de Woo wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan waarmee beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid. Werkom heeft in 2022 geen Wob- of Woo-verzoek gekregen. Werkom werkt aan de verbetering van het informatiebeheer. Bestuurlijke informatie en managementinformatie wordt o.a. in de vorm van vergaderverslagen conform de Archiefwet blijvend bewaard. In het reglement van orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van het bestuur staat dat het verslag van de vergaderingen niet openbaar is, tenzij het bestuur anders heeft bepaald.

Personele bezetting

Door het natuurlijk verloop is de WSW-bezetting gedurende het jaar verder geleidelijk afgenomen. De SW-uitstroom werd in beperkte mate gecompenseerd door instroom vanuit de nieuwe doelgroep. Dit maakt het lastig om het beschikbare werk, dat zelf voor de doelgroep kan worden georganiseerd, inhoud te geven. Voor piekperiodes neemt het risico op verlies van passend werk toe. Alternatief is de inhuur van productieve krachten zonder afstand tot de arbeidsmarkt.

Ook voor projecten, vacatures of bij langdurige ziekte van ambtenaren wordt personeel van derden ingehuurd ('externe dienstverlening'). Het betreft dan geen personen uit de doelgroep, noch worden zij ingezet voor direct omzetgerelateerd werk.

De hier relevante (geconsolideerde) kosten van inhuur beliepen € 1.071.152. De salariskosten ambtelijk waren € 8.672.853. De verhouding tussen de kosten inhuur en de ambtelijke salariskosten is 12%. Deze indicator is voorgeschreven in het BBV.

Andere uitvoeringsaspecten

In de loop van het boekjaar zijn er diverse verbeteringen in de bedrijfsvoering doorgevoerd. Het gaat om:

- > *Lean*. Werkom wil 'Lean' werken en heeft daarvoor stappen gezet. Lean werken heeft diverse voordelen: verspillingen worden in kaart gebracht, werkprocessen worden efficiënter ingericht en er ontstaan waarborgen voor de continuïteit in het werkaanbod. Alles met het doel om de kwaliteit van de dienstverlening of het product voor de klanten te verbeteren.
- > *Functiehuis*. In het voorjaar van 2022 is het functiehuis voor ambtelijk personeel geïmplementeerd. Het gaat om generieke functiebeschrijvingen. De relevante medewerkers hebben een persoonlijke toewijzingsbrief ontvangen. Indien men het niet eens is met de toewijzing dan bestaat de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen. Daarvoor is een geschillencommissie in het leven geroepen.
- > *AX2012*. Werkom werkt al jaren met de ERP-software 'AX2012' voor de financiële administratie, de registratie van orders en projecten en om alle facturen van de leveranciers en aan klanten te verwerken. De versie van AX die Werkom gebruikt, wordt niet meer ondersteund door Microsoft; Werkom moest op zoek naar een ander systeem. Er is een projectteam opgericht dat een planning en een programma van eisen heeft gemaakt. Daarna is gekozen voor de implementatie van AFAS Profit. Met deze keuze ontstaat een optimale aansluiting met de salarisverwerking, HRM en de klantgegevens, ook m.b.v. software van AFAS. De uitvoering van dit project heeft helaas vertraging opgelopen, maar naar verwachting zal AFAS Profit vanaf 1 januari 2024 in gebruik worden genomen.
- > *ESF*. In een periode van de jaren 2021 en 2022 heeft Werkom uitvoerende en administratieve werkzaamheden verricht in het kader van het ESF-project "REACT-EU". Het betreft de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland, waarvan Zaanstad de centrumgemeente is. Werkom voert de trajecten uit voor de relevante kandidaten, legt de voortgang vast en levert gegevens aan voor de uiteindelijke verantwoording. Deze zal in de loop van 2023 worden aangeleverd aan het ministerie waarna controle en vaststelling volgt. Voor de uiteindelijke opbrengst is een verdeelsleutel naar de regiogemeenten bepaald.

6.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Werkom heeft een relatief beperkt algemeen weerstandsvermogen. Na resultaatbestemming is de vrije en beschikbare weerstandscapaciteit matig. De weerstandscapaciteit is gelijk aan de Algemene reserve. Deze bedraagt ultimo dit boekjaar € 1.513.000.

In deze jaarstukken heeft Werkom een risicoparagraaf opgenomen die, in het kader van risicobeheersing, inzicht geeft in (toekomstige) risico's.

Het bestuur heeft in het verleden besluiten aangaande een egalisatiereserve genomen. Het betreft een egalisatiereserve voor de vakantiegeldverplichting voor WSW-medewerkers. De omvang ervan wordt ultimo elk jaar getoetst aan de verplichting. Op deze manier wordt voorkomen dat, indien Werkom zou worden geliquideerd, er in het slotjaar alsnog ongedekte lasten voor de WSW-vakantiegeldverplichting zouden ontstaan.

Hieronder wordt globaal inzicht gegeven in de belangrijkste risico's en onzekerheden. Het betreft toekomstgerichte projecties. Dit zijn de belangrijkste onderwerpen:

Omschrijving van het risico	max. omvang	kans	netto
	€ 150.000	90%	€ 135.000

Kwetsbaarheid personeelsformatie staf : de staf wordt voor een deel ingevuld met SW-medewerkers. Er is niet altijd achtervang en bij ziekte of vertrek kunnen werkzaamheden stagneren. Bij de huidige arbeidsmarkt voor professionals, zijn de arbeidsvoorwaarden van Werkom niet altijd concurrerend. Inhuur van externe capaciteit leidt tot hogere kosten. Beheersing: waar sprake is van structurele functies en beschikbare kandidaten die voldoen aan het functieprofiel, wordt zo mogelijk overgegaan tot ambtelijke aanstellingen. Als dat niet lukt, blijft Werkom gebruik maken van inhuur.

€ 3.389.000	10%	€ 338.900
-------------	-----	-----------

Afhankelijkheid van grote klanten : bij het leerwerkbedrijf is sprake van een bepaalde mate van afhankelijkheid van enkele grote klanten. Wanneer één of meer van deze klanten wegvallen heeft dat grote impact op deze sectoren/afdelingen en op het operationeel resultaat van Werkom. Wegvallen van productiecapaciteit leidt bovendien tot leegstand.

Beheersing: voor de top 10 klanten bij de bedrijfsonderdelen met private klanten is het accountbeheer zo ingericht dat risico's tijdig gesignaleerd worden. Het groenbedrijf is grotendeels afhankelijk van opdrachten van de regiogemeenten. Zaanstad en Purmerend kunnen hun groenwerk bij Werkom inbesteden, de overige gemeenten moeten hun groenopdrachten aanbesteden. Werkom neemt deel aan aanbestedingen van andere gemeenten.

Omschrijving van het risico	max. omvang	kans	netto
-----------------------------	-------------	------	-------

€ 1.093.500   50% € 546.750

WSW-RVU: in 2021 is er in de CAO voor de WSW een Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) opgenomen. Onder voorwaarden kunnen WSW-medewerkers tot maximaal 2 jaar voor hun AOW-datum vervroegd uittreden. Deelnemers worden vrijgesteld van arbeid en men ontvangt een vast bedrag per maand. De WSW-bekostiging blijft ongewijzigd, hetgeen voor Werkom tot een kostenneutraal beeld leidt. Echter het arbeidsvermogen van de deelnemers wordt niet langer benut en dan vervalt dus de netto toegevoegde waarde (NTW). Het is onbekend wanneer, hoe lang en hoeveel personen van de RVU gebruik zullen maken. Als de deelnemers niet worden vervangen, ontwikkelt zich dat NTW-verlies en ontstaan bij substantiële deelname ook frictiekosten. Als de deelnemers worden vervangen door PW-ers met een dienstverband, ontstaan andere meerkosten. De mogelijke effecten daarvan zijn beschreven in het volgende risico.

Beheersing: Werkom kan niet sturen op de RVU-deelname. Zonder vervangende instroom zullen het geschatte NTW-verlies en de frictiekosten zich geheel of gedeeltelijk manifesteren. Er zijn geen gronden om de financiële effecten via een voorziening of reserve te egaliseren. De (geschatte) financiële effecten kunnen in elk begrotingsjaar worden opgenomen en de realisaties in de jaarrekeningen. Tekorten kunnen worden gedekt via de Algemene reserve of via extra gemeentelijke bijdragen, te verwerken in toekomstige begrotingen en jaarrekeningen.

€ 400.000   50% € 200.000

PW-instroom niet o.b.v. leerwerkplek met behoud uitkering: Er is gerekend op de inzet van personen uit de brede doelgroep van de Participatiewet. In de begroting is dit grotendeels o.b.v. een leerwerkplek doorgerekend, d.w.z. geen loonkosten of loonkostensubsidie. Het risico bestaat dat besloten wordt om voor een groter deel te plaatsen o.b.v. dienstverbanden met tenminste loonkosten op WML-niveau en eventueel een loonkostensubsidie. Per saldo zullen hierdoor extra (onbegrote) kosten ontstaan.

Beheersing: in het overleg met de gemeenten Zaanstad en Purmerend zijn de directe en indirecte effecten van enkele scenario's uitgewerkt. Dit kan resulteren in het beschikbaar stellen van extra budgetten, i.c.m. een optimale benutting van de infrastructuur van Werkom.

€ 594.000   10% € 59.400

Werkom heeft *voorzieningen* opgenomen. Deze bevatten een schattingselement omtrent toekomstige ontwikkelingen welke incompleet of onjuist kunnen zijn. De opgenomen onzekere verplichtingen van Werkom kunnen zich tegenvallend ontwikkelen.

€ 752.000   10% € 75.200

Nieuw beschut: de instroom in nieuw beschut is laag. Dit is ook een landelijk beeld. Als de instroom aantrekt en in lijn wordt gebracht met de landelijke taakstelling, gaat dit ten koste van de participatiemiddelen en dus ten koste van de aantallen trajecten, tenzij de deelnemende gemeenten extra middelen ter beschikking stellen aan Werkom om aan de taakstelling te voldoen.

Beheersing: in de DVO's met de twee gemeenten zijn de doelstellingen met betrekking tot het realiseren van beschutte werkplekken niet gekwantificeerd. Als het aantal beschutte werkplekken boven het geprognosticeerde aantal uitkomt dan zal Werkom opnieuw in overleg treden met beide gemeenten over de bekostiging hiervan.

Omschrijving van het risico	max. omvang	kans	netto
	€ 100.000	50%	€ 50.000

Privacy : Werkom beheert veel persoonsgebonden en privacygevoelige gegevens die veelvuldig worden uitgewisseld derden. Gezien de ontwikkelingen in het werkveld waarbij in toenemende mate gebruik zal worden gemaakt van elektronische gegevensuitwisseling, is sprake van blijvende alertheid voor dit aspect. Het financiële risico is dat er data gelekt worden en er hoge boetes worden opgelegd. De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is sinds 25 mei 2018 van kracht.

Beheersing: Voor de uitvoering van de SW-taken is Werkom verwerkingsverantwoordelijk, voor de uitvoering van de PW-taken is Werkom verwerker onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Werkom heeft een verwerkersovereenkomst en een privacy-convenant gesloten met de gemeenten. Er is een informatiebeveiligingsplan opgesteld. Er wordt gewerkt aan betere beveiliging van de ICT-omgeving en aan outsourcing.

€ 156.000 10% € 15.600

Aanbestedingen : In het jaar 2022 zijn door Werkom aanbestedingen gedaan. Het risico bestaat dat partijen de rechtmatigheid van de procedure of gunning betwisten. Die partijen kunnen dan een schadevergoeding claimen.

Beheersing: Werkom volgt zoveel mogelijk de aanbestedingen die door de brancheorganisatie worden georganiseerd. Wanneer dit niet mogelijk is, schakelt Werkom externe deskundigen in. De effecten van bezwaarprocedures zijn voor Werkom niet te beheersen, noch te verzekeren. Er is geen relevante voorziening.

€ 100.000 90% € 90.000

Inflatie en crisis door oorlogshandelingen in Europa : in het voorjaar van 2022 is een oorlog uitgebroken in Oost-Europa. Dit heeft onmiddellijk geleid tot een vluchtelingenstroom. Ook zijn er grote effecten op de energieprijzen, naast de reeds bestaande inflatie en de er op volgende looneisen bij cao-onderhandelingen. Het is niet bekend hoe dit zich kan ontwikkelen. Genoemde invloeden zijn niet in de begroting opgenomen. Het is wel de verwachting dat dit het kostenbeeld van Werkom nadelig zal beïnvloeden.

Beheersing: op calamiteiten van deze omvang kan Werkom geen beheersingsmaatregelen treffen, geen voorziening opbouwen, noch het risico verzekeren.

€ 250.000 50% € 125.000

Beleidsherziening : In het jaar 2022 is een traject voor een beleidsherziening afgerond. Er is niet gekozen voor een grondige reorganisatie, maar voor een scenario met voor Werkom minder financiële risico's. In het najaar van 2022 heeft Berenschot een rapport met diverse adviezen uitgebracht. Dit zal, naar het zich nu laat aanzien, pas na 2022 geëffectueerd worden.

Beheersing: Werkom is in deze afhankelijk van het beleid zoals dat door de 2 gemeenteraden zal worden vastgesteld. Genoemde risico's zijn niet verzekerd. Er is momenteel voor een beperkt aantal jaren voldoende dekkingcapaciteit in de vorm van eigen vermogen. Daarna zijn extra gemeentelijke bijdragen nodig.

Totalen	€ 6.984.500	€ 1.635.850
---------	-------------	-------------

Bij het opmaken van deze jaarstukken zijn de risico's geschat o.b.v. de op dat moment bekende feiten en omstandigheden. In bovenstaande tabel betekent een hoger percentage een hogere mate van waarschijnlijkheid.

het totaal van de risico's is gewaardeerd op € 1.635.850. Voor deze risico's is een eigen vermogen aanwezig van € 1.512.775. Dit brengt de weerstandratio op 0,92, hetgeen als 'matig' kwalificeert.

In deze paragraaf worden, ingevolge artikel 11 van het BBV, ook kengetallen opgenomen voor de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte. De overige in het artikel genoemde kengetallen zijn voor Werkom niet van toepassing.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Netto schuldquote (1)	-9,28%	-10,48%
Netto schuldquote (2)	-9,10%	-10,30%
Solvabiliteitsratio	34,33%	44,34%
Structurele exploitatieruimte	-1,78%	0,00%

De Netto schuldquote (1) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het deelgetal ('de totale baten cf. art. 17 lid c BBV excl. mutaties reserves') is het resultaat vóór bestemmen.

De Netto schuldquote (2) is gecorrigeerd voor alle leningen.

Hierbij moet aangetekend worden dat het terugbetalen van schulden voor een gemeenschappelijke regeling gegarandeerd is door de deelnemende gemeenten.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Werkom in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves). Het bevat ook het jaarrekeningsaldo (resultaat) van het jaar.

Het kengetal voor de structurele exploitatieruimte is om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Het BBV schrijft voor om de kengetallen te beoordelen in relatie tot de financiële positie. Voor Werkom is dit niet relevant; het is een uitvoeringsorganisatie voor de deelnemende gemeenten. Sommige kengetallen zijn nietszeggend. Het investeringsniveau is zeer beperkt. Het langlopend vreemd vermogen is reeds in 2021 tot nihil gereduceerd.

6.3 Paragraaf Voorzieningen

Het is niet toegestaan een voorziening te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Het betreft m.n. verplichtingen die voortvloeien uit verlofdagen en vakantiegeld, tenzij deze sterk variëren. Op de balans is een verplichting voor verlofuren opgenomen (geen voorziening). Deze heeft betrekking op de saldi ultimo dit jaar voor drie soorten medewerkers met een dienstverband bij Werkom. Per jaareinde zijn de verplichtingen geactualiseerd, zowel in verlofurensaldi als in de uurtarieven. Vooral door mutaties in het personeel (voor alle drie groepen) variëren deze verplichtingen.

In een aantal gevallen zijn in het verleden m.b.t. ambtelijk personeel ook keuzes gemaakt die leiden tot onvrijwillige ontslagen en regelingen. Hierdoor ontstaan er ook kosten volgens de aanvullingsrechten uit de regeling voor de arbeidsvoorwaarden alsmede een risico op een claim van het UWV op WW-uitkeringen. Hiervoor is de voorziening 'Personeelskosten' in gebruik.

Daarnaast is er een voorziening 'Spaarverlof' t.b.v. medewerkers die een verzoek hebben ingediend om een deel van hun verlofstuwmeer om te zetten in spaarverlof. Aanvankelijk was dit beperkt tot WSW-medewerkers, maar vanaf 2022 kunnen ook ambtenaren inleggen. Ultimo dit boekjaar is deze voorziening geactualiseerd met de juiste aantallen uren en uurtarieven.

De voorziening voor overige risico's of verplichtingen is dit jaar door vrijval beëindigd. De risico's op uitbetalingsverschillen bij compensaties op transitievergoedingen zijn dermate klein geworden dat een voorziening niet langer nodig is.

6.4 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De huidige verwachtingen over de toekomstige bedrijfsvoering zijn gebaseerd op de bestuursbesluiten zoals uiteengezet in het hoofdstuk 'Algemeen' en m.n. het hoofdstuk 'Grondslagen' in de jaarrekening. De staat en indeling van de belangrijkste activa zijn ultimo van het verslagjaar als volgt:

Het pand aan de Einsteinstraat in Purmerend wordt gehuurd. Met de eigenaar is een 'demarcatie' afgesproken. Voornamelijk in 2021 heeft er een grote verbouwing plaatsgevonden. Deze verbouwing is grotendeels voor rekening van Werkom uitgevoerd en in maart 2022 afgerond. Het pand is qua staat van onderhoud daarmee op het niveau 'goed' gekomen.

In Zaandam wordt een locatie aan de Slachthuisstraat gehuurd als uitvalsbasis voor postbezorging en voor afspraken met personen uit de nieuwe doelgroepen voor zover die afkomstig zijn uit de gemeente Zaanstad. Dit pand is qua staat van onderhoud op het niveau 'sober doch doelmatig'.

Enkele andere onroerende zaken worden ook gehuurd. Deze zijn van gering belang. Het 'fietsenpakhuis' in Zaandam is eigendom van de gemeente Zaanstad en wordt ook door de gemeente Zaanstad geëxploiteerd. Werkom verricht er activiteiten, maar is geen huurder.

De eigendom van de overige materiële vaste activa (machines en installaties, auto's en andere vervoermiddelen, alsmede de inventaris) berust grotendeels bij Werkom diensten BV. De staat van onderhoud is redelijk tot goed. Werkom heeft een wagenpark bestaande uit ca. 70 voertuigen. Deze vervoermiddelen zijn eigendom en worden gebruikt door de verschillende bedrijfsonderdelen. O.b.v. het jaarkilometrage zijn afspraken gemaakt met de leverancier over regulier onderhoud, inruilmoment en de voorcalculatorische restwaarde.

De aanschaffingen aan grondstoffen, hulpstoffen en halffabricaat zijn als kosten verantwoord. Er worden geen voorraden geïnventariseerd of gewaardeerd.

6.5 Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin Werkom een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft. Een financieel belang ontstaat wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang ontstaat indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht, dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

Coöperatieve zakelijke post u.a., gevestigd te Alkmaar

Onder de definities van 'Verbonden partijen', valt de Coöperatieve zakelijke post u.a. (CZPN). Aan deze rechtspersoon is in het verleden door Baanstede een achtergesteld krediet van € 20.000 verstrekt. Dit recht is door Werkom overgenomen en geboekt als financieel vast actief, waarop een voorziening van € 20.000 in mindering is gebracht.

De negatieve resultaten van de coöperatie worden nl. afgeboekt op de ontvangen achtergestelde leningen. Het resultaat over 2021 was € 11.000 (negatief) en het eigen vermogen beliep ultimo 2021 € 228.000 (positief). Ook voor 2022 en 2023 worden tekorten verwacht.

De coöperatie houdt zich via een BV bezig met acquisitie en coördinatie van de poststromen binnen de groep deelnemende bedrijven. Deze gezamenlijke activiteiten op de postmarkt zijn voor Werkom interessant omdat zij passende arbeid voor onze doelgroepen bieden en weinig kapitaalintensief zijn.

Werkom diensten BV

In september 2018 heeft Werkom een BV opgericht, die echter reeds vanaf 1 januari 2018 als "Werkom diensten BV i.o." actief was. Deze BV bedient alle klanten niet zijnde de gemeenten Zaanstad en Purmerend met diensten en producten. Werkom houdt 100% van de aandelen van deze BV. Het kapitaal bedraagt € 50.000 hetgeen door Werkom daadwerkelijk is volgestort.

Over 2021 is bij de BV een verlies van bijna € 127.000 opgenomen. Het eigen vermogen was daardoor ook negatief geworden (€ 48.000).

De BV is opgericht om juridische redenen van aanbestedingsrechtelijke aard. De splitsing heeft derhalve geen bedrijfseconomisch karakter. De exploitatie van de activiteiten in de BV staat in toenemende mate onder druk. Dit leidt tot groeiende tekorten in de BV. Vanuit de BVO worden deze tekorten gecompenseerd.

Omdat de BV 100% dochter is van de BVO, blijft de balanswaardering ongewijzigd.

6.6 Paragraaf Financiering

Algemeen

Deze paragraaf is opgenomen uit hoofde van de verplichting vastgelegd in de Wet FIDO en de wet HOF.

Werkom heeft een Financiële verordening waarin tevens het treasury statuut is opgenomen.

Er zijn momenteel geen langlopende leningen.

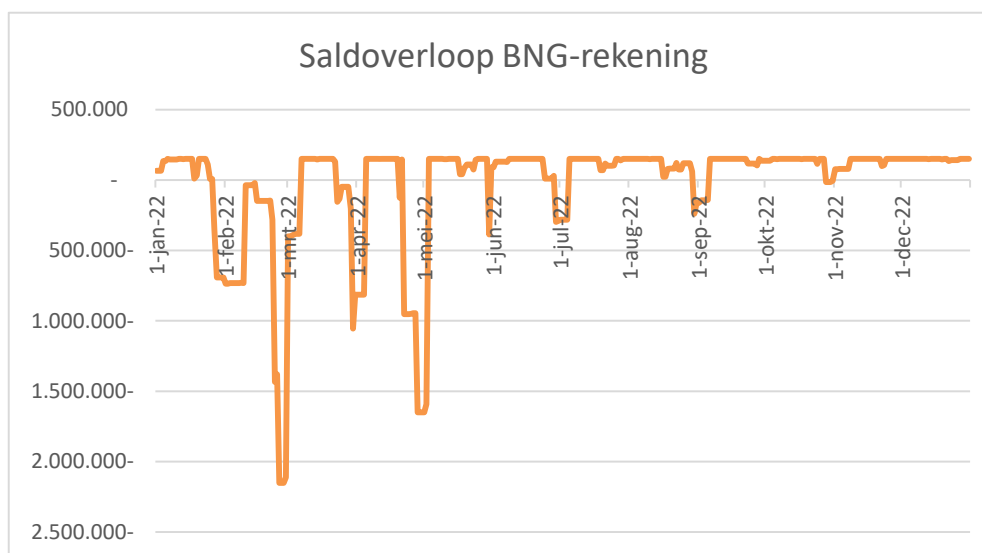
De 2 deelnemende gemeenten bekostigen de activiteiten van Werkom en verstrekken hiervoor maandelijks voorschotten. Indien nodig voor de rest van de bedrijfsfinanciering wordt de rekening-courant met de BNG benut. Er is een kredietfaciliteit van € 2,5 mln. op beschikbaar. Door het verplichte Schatkistbankieren zijn er geen beleggingsvraagstukken.

Het rentebeleid en het risicobeheer is gedefinieerd in de vastgestelde Financiële verordening. Het rentebeleid is gericht op het stabiliseren van de rentelasten, zodat deze op een bestuurlijk wenselijk geacht niveau blijven of op het in de begroting geraamde niveau daarvan. De renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden, worden beperkt door de overeengekomen rentepercentages bij de transacties, gebaseerd op de actuele rentestand en rentevisie.

Werkom maakt geen gebruik van kasgeldleningen noch van derivaten.

Schatkistbankieren

De wet HOF verplicht de lagere overheden geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te houden. In de wet is een drempelbedrag opgenomen welk bedrag buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor Werkom was dit € 1 mln. Er is echter een drempelbedrag van € 150.000 aangehouden. Gelet op de relatief grote schommelingen in de liquiditeit zijn er in dit boekjaar diverse stortingen en terugtrekkingen t.o.v. de schatkist gedaan.

Uit bovenstaande grafiek blijkt de werking van het Schatkistbankieren: saldi boven het drempelbedrag worden 'afgeroomd' naar de schatkist.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat de financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag worden gefinancierd. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt.

De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal.

	Werkelijkheid (bedragen x € 1.000)			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag				
Omvang begroting 2022	26.350	26.350	26.350	26.350
Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
In bedrag	2.161	2.161	2.161	2.161
Toets kasgeld limiet				
Netto vlottende schuld	60	103	116	136
Toegestane kasgeldlimiet	2.161	2.161	2.161	2.161
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	2.221	2.264	2.276	2.296

Renterisiconorm

De overheid heeft met de renterisiconorm een kader gesteld om openbare lichamen tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te laten komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Indien een leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico worden gespreid over de jaren. De Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden geeft aan dat de renterisiconorm voor gemeenschappelijke regelingen bepaald wordt door 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2,5 mln. Werkom heeft momenteel geen langlopende leningen.

Bedragen x € 1.000	Gewijz.		
	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Saldo langlopende leningen o/g per 1 januari			700,0
Totaal grondslag	28.234,5	26.350,1	27.860,9
Renterisiconorm	5.646,9	5.270,0	5.572,2
Nieuwe lening			
Ruimte	5.646,9	5.270,0	5.572,2

EMU saldo

Het saldo van de rekening van baten en lasten waar decentrale overheden mee werken is een saldo in 'baten-lasten' termen. Voor het EMU-saldo zijn echter alleen de transacties met derden relevant. Om het EMU-saldo af te leiden, dienen er correcties op het exploitatiesaldo te worden uitgevoerd. Daarnaast zijn er ook baten en lasten die voor het EMU-saldo wel van belang zijn, maar die niet via de exploitatie lopen.

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	527,2-
Mutatie (im)materiële vaste activa	3,5-
Mutatie voorzieningen	180,2
Mutatie voorraden	-
Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	
Berekend EMU-saldo	<u>350,4-</u>

Jaarrekening 2022

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting 2022	Primaire begroting 2022	Realisatie 2021
Baten				
Bekostiging uitvoering PW	8.496.724	8.178.599	8.178.599	8.480.599
Bekostiging uitvoering SW	13.434.599	13.906.684	14.559.875	14.173.852
Overige bijdragen	25.555	-		111.995
Overige baten	2.463.854	-		1.878.891
Subtotaal	24.420.732	22.085.283	22.738.474	24.645.336
Netto toegevoegde waarde	3.286.637	3.356.860	5.311.381	3.170.296
Totaal baten	27.707.369	25.442.144	28.049.855	27.815.633
Lasten				
Loonkosten	23.515.897	21.672.979	24.408.700	23.829.775
Overige bedrijfskosten	4.718.640	4.677.169	3.974.195	4.031.174
Totaal lasten	28.234.538	26.350.148	28.382.895	27.860.949
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten				
	527.168-	908.005-	333.040-	45.316-
Onttrekking aan reserves	527.168	16.715	16.715	45.316
Toevoegingen aan reserves				
Gerealiseerd resultaat	-	891.290-	316.325-	-

Toelichting op het Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Algemeen

Werkom voerde in 2022 voor de 2 deelnemende gemeenten één programma uit en daarbinnen de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en deeltaken m.b.t. de Participatiewet (PW).

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole wordt ook getoetst aan het begrotingscriterium. Het overzicht van baten en lasten toont dit boekjaar en voor de bedrijfsvoeringsorganisatie een lastentotaal van € 28.234.538 terwijl er in de gewijzigde begroting € 26.350.148 was opgenomen.

Daarnaast is er een totaal van de baten van € 27.707.369 terwijl er in de gewijzigde begroting € 25.442.144 was opgenomen. Het gerealiseerde resultaat is daarmee in de werkelijkheid € 364.122 gunstiger dan begroot.

Op onderdelen binnen de baten en lasten zijn er dus onder- en overschrijdingen die elkaar compenseren. Er is derhalve per saldo geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden. Niettemin is er behoefte aan een completer inzicht.

De 2 entiteiten van Werkom, de BVO en de BV zijn organisatorisch één geheel en tevens een fiscale eenheid. De voor de BVO relevante regelgeving, het BBV, laat echter niet toe dat geconsolideerd wordt gerapporteerd (artikel 5). De scheiding is destijds gemaakt om juridische redenen, m.n. op het gebied van aan- en inbesteden, niet om economische redenen. Tussen de 2 entiteiten bestaan onderling grote geldstromen en doorbelastingen. De overzichten van baten en lasten per entiteit bieden niet het gewenste totaaloverzicht. In de werkelijkheid kan er bovendien voor enkele baten en lasten niet worden geboekt zoals dat in de begroting was opgenomen. Dit maakt een vergelijking van de begroting met de realisatie per entiteit niet zinvol.

Om toch tegemoet te komen aan de wens om inzicht te hebben in de totale geldstromen, is er voor gekozen de geconsolideerde bedragen (begroot en realisatie) in een bijlage op te nemen en toe te lichten. Deze bijlage valt evenwel buiten de controle van de onafhankelijk accountant.

BTW vrijstelling

In 2020 heeft de fiscus een voorlopig standpunt kenbaar gemaakt dat Werkom in aanmerking komt voor de sociaal/culturele BTW-vrijstelling. Dit houdt in dat het budget voor de uitvoering van de PW vrij van BTW kan worden overgedragen maar ook dat er voor Werkom sprake is van kostenverhogende BTW in de uitvoering van de PW. Het gaat 100% van de in rekening gebrachte BTW aan directe PW-kosten en voor 23% van de BTW op kosten voor de overhead.

Deze BTW kan bij genoemde vrijstelling niet worden 'doorgeschoven' naar de 2 deelnemende gemeenten en door de gemeenten dus ook niet gedeclareerd t.i.v. het BTW-compensatiefonds. Het verkrijgen van de BTW-koepelvrijstelling zou dit nadeel wegnemen. Per saldo is dat voor Werkom en de 2 gemeenten gunstiger. In deze is Werkom echter geen partij meer; het is aan de gemeenten om verder te procederen voor het verkrijgen van deze vrijstelling.

Onderlinge doorbelastingen

De loonkosten van personeel in dienst bij Werkom worden integraal verantwoord bij de BVO. Alle kosten die voortvloeien uit ingekomen facturen worden echter juist verantwoord bij Werkom diensten BV. Deze 2 keuzes maken een omvangrijk en intensief onderling verrekeningsverkeer nodig. Het personeel is immers ook nodig voor het behalen van de omzet uit leveringen en diensten van Werkom diensten BV. En alle kosten van derden hebben ook betrekking op de bedrijfsvoering van de BVO.

De onderlinge doorbelastingen zijn gebaseerd op de opbrengstverhoudingen. Hierdoor wordt het kostenbeeld in beide entiteiten gecorrigeerd. In de begroting zijn dit soort doorbelastingen verwerkt als directe baten en lasten bij de 2 entiteiten en is niet gerekend met onderlinge doorbelastingen.

De omzetten zijn tussen de 2 entiteiten niet evenwichtig verdeeld. In de BV staat de volledige omzet van Industrie en Diensten (I&D). Bij I&D werken personen met een laag arbeidsvermogen. De netto toegevoegde waarde is laag en de bedrijfskosten zijn hoog. Het tekort loopt elk jaar verder op. In de BV komt onvoldoende omzet uit financieel beter presterende bedrijfsonderdelen om het tekort bij I&D te compenseren. Het bedrijfsresultaat bij de BV is in toenemende mate ongunstig.

In de BVO staan vrijwel alleen omzetten van Groen&Schoon en Business Post&Printing. Deze kennen financieel een gunstiger beeld. De BVO wordt daarmee financieel bevoordeeld t.o.v. de BV.

In de jaren 2020 en 2021 waren er nog argumenten om externe bronnen aan te wenden waarmee het tekort in de BV kon worden teruggebracht tot een min-of-meer acceptabel bedrag. Voor 2022 is deze optie er niet meer.

De BVO moet de BV financieel zodanig compenseren dat er in de BV geen tekorten ontstaan. Voor 2022 moet ook het negatief eigen vermogen in de BV worden opgeheven. Het betreft een totaalbedrag van € 866.000.

Eliminatie van interne omzet

In het overzicht van baten en lasten wordt geen eliminatie van de interne omzet toegepast. Werkom neemt intern echter wel diensten af via haar eigen bedrijfsonderdelen die dit soort prestaties ook regulier aan derden leveren. De betreffende bedrijfsonderdelen maken daartoe facturen op voor de afnemende interne klanten. Zo ontstaan zowel omzet als kosten. Het betreft diensten die Werkom anders bij derden had moeten afnemen. Genoemd worden schoonmaken van de in gebruik zijnde panden, drukwerk voor eigen gebruik, bezorging van eigen post, groenverzorging of sneeuwruimen rondom de panden. Als er voor deze werkzaamheden geen eigen bedrijfsonderdelen zouden zijn, dan zou Werkom deze diensten bij derden moeten afnemen en dan zouden de kosten wel bij de juiste kostensoorten moeten worden opgenomen.

Bekostiging uitvoering PW

Voor de uitvoering van deeltaken uit de Participatiewet dragen de 2 deelnemende gemeenten middelen over aan Werkom. Deze middelen zijn een deel van hetgeen de gemeenten van de rijksoverheid ontvangen. Werkom dient hiervoor trajecten voor haar deel van de doelgroep uit te voeren en de er mee samenhangende kosten te dekken. Het totaal bevat ook deelbudgetten voor (deel)projecten.

Het saldo wordt afgerekend met de 2 gemeenten waardoor het financiële resultaat op deze activiteit nihil is.

Het totaal van de gemaakte kosten bevat voor Werkom tevens kostenverhogende BTW: dit is BTW die door derden aan Werkom in rekening is gebracht en betrekking heeft op de uitvoering van de PW of de overhead. Deze BTW kan alleen aan de gemeenten worden 'doorgeschoven' in het kader van de transparantiemethode als de BTW-koepelvrijstelling van toepassing is. Dat is momenteel (nog) niet het geval. Daarom is de kostenverhogende BTW voor de gemeenten nog niet declarabel t.l.v. het BTW-compensatiefonds.

Bekostiging uitvoering SW

In de bijdrageverordening c.q. de dienstverleningsovereenkomst is bepaald dat de uitvoering van de WSW door de 2 deelnemende gemeenten wordt bekostigd via de vergoeding van de totale WSW-loonkosten plus de uitbetaalde loonkostensubsidies (op SW-geïndiceerden die via Begeleid Werken bij reguliere werkgevers zijn geplaatst). Het hier opgenomen budget is de som van genoemde componenten. Het bedrag is lager dan begroot; zie de toelichtingen bij de onderliggende componenten voor de verklaring. SW-medewerkers van niet-deelnemende gemeenten worden op andere en uiteenlopende grondslagen bekostigd.

Overige baten

Deze post bevat o.m. de doorbelastingen van loonkosten van de BVO naar Werkom diensten BV. De toerekening geschiedt o.b.v. omzetverhoudingen. In de begroting komt deze bate niet voor omdat onderlinge doorbelastingen daarin niet apart zijn gepresenteerd. De hier relevante baten en lasten zijn in de begroting opgenomen bij de categorie waar zij verantwoord zouden worden als de baten of lasten direct bij de betreffende entiteit zouden zijn ontstaan.

Netto toegevoegde waarde

De Netto toegevoegde waarde (NTW) bestaat uit het verschil tussen de behaalde omzet uit leveringen en diensten en de daaraan toe te rekenen directe orderkosten.

Onder de directe orderkosten vallen de vanuit de BV doorbelaste kosten van grond- en hulpstoffen, halffabricaten en de kosten van uitbested werk. De kosten zijn via een verdeelsleutel o.b.v. omzetten toegerekend.

Dit soort aanschaffingen zijn als directe orderkosten (materiaalverbruik) verwerkt. De voorraden bij Werkom ultimo boekjaar zijn op nihil gewaardeerd.

De NTW van de BVO uit leveringen van goederen en diensten is als volgt samengesteld:

	Gewijzigde		
	Realisatie	begroting	Realisatie
	2022	2022	2021
Business Print&Post	€ 762.239	€ 955.709	€ 807.793
Green&Clean	€ 2.486.494	€ 2.401.151	€ 2.276.274
Overige	€ 37.905	€ -	€ 86.229
	€ 3.286.637	€ 3.356.860	€ 3.170.296

De hier niet genoemde bedrijfsonderdelen hebben geen omzet behaald bij de 2 deelnemende gemeenten doch alleen bij derden. De omzet aan derden wordt in de BV verantwoord.

De investering van opdrachten aan passend werk van de deelnemende gemeenten kennen t.o.v. de begroting wisselend niveau maar zijn t.o.v. de realisatie over het vorig boekjaar hoger. De aantallen direct productieve personen in genoemde bedrijfsonderdelen nemen af. De oorzaak is het natuurlijk verloop van WSW-medewerkers. Daar een instroom vanuit andere doelgroepen tegenover, maar deze compenseert genoemde uitstroom niet. De behaalde NTW is niettemin hoger; dit is te danken aan een combinatie van factoren (beter betaald werk, hogere prijzen, hogere productiviteit).

Loonkosten

Aan de lastenzijde vormen de loonkosten de belangrijkste post. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2021
> Loonkosten WSW	€ 12.606.142	€ 13.121.182	€ 13.348.276
> Loonkosten andere doelgroepen	€ 895.381	€ 475.585	€ 225.337
> Salariskosten ambtelijk	€ 8.679.758	€ 6.770.904	€ 8.689.338
> Externe dienstverlening (inhuur)	€ 268.550	€ 157.400	€ 636.700
> Overige personeelskosten	€ 387.526	€ 435.142	€ 213.237
> Betaalde loonkostensuppletie BW	€ 678.541	€ 712.766	€ 716.886
	€ 23.515.897	€ 21.672.979	€ 23.829.775

De loonkosten WSW dalen door het natuurlijk verloop, en stijgen door promoties naar een hogere loonschaal of hogere tredes binnen een loonschaal.

Het totaalbedrag wijzigt door cao-afspraken, fiscale maatregelen of veranderingen in de premies voor sociale verzekeringen. Dat kan zowel tot stijgingen als tot dalingen van de loonkosten leiden. Over het dit boekjaar werd gemiddeld 376,6 FTE verloond.

De loonkosten voor andere doelgroepen nemen toe. Sinds de inwerkingtreding van de cao "Aan de slag" groeit het aantal dienstverbanden, niet alleen door nieuwe instroom, maar ook door de 'overname' van personen die eerst elders moesten worden verloond. Deze post bevat ook de ontvangen loonkostensubsidies voor deze groep.

De salariskosten voor het ambtelijk personeel zijn vrijwel gelijk aan die over 2021. Ook de bezetting bleef vrijwel gelijk. Een vergelijking met de begroting is hier niet zinvol omdat er in de begroting ook ambtelijke salariskosten bij de BV zijn opgenomen terwijl in de realisatie alle ambtenaren bij de BVO in dienst zijn.

De totale kosten van de externe dienstverlening zijn primair in de BV geboekt en daarna o.b.v. omzetverhoudingen toegerekend.

Overige bedrijfskosten

Deze kostensoorten worden in de werkelijkheid bijna geheel bij Werkom diensten BV verantwoord. Via een onderlinge doorbelasting vanuit de BV o.b.v. omzetverhoudingen worden er kosten bij de BVO in rekening gebracht. Voor dit boekjaar bevat dit bedrag een bijzondere post (zie ook de toelichting onder "Onderlinge doorbelastingen").

De omzet in de BV bestaat namelijk voor een groot deel uit omzet van het bedrijfsonderdeel I&D. Daar werken hoofdzakelijk personen met een laag arbeidsvermogen. De netto toegevoegde waarde is laag en de bedrijfskosten zijn hoog. Het tekort in de BV loopt daardoor elk jaar verder op.

In de boekjaren 2020 en 2021 waren er nog argumenten om externe bronnen aan te wenden waarmee het tekort in de BV kon worden teruggebracht tot een min-of-meer acceptabel bedrag. Voor 2022 is deze optie vrijwel geheel weggevallen.

Zonder aanvullende maatregel, zou er een omvangrijk tekort in de BV ontstaan en als gevolg ook een groot negatief eigen vermogen. Dit zou leiden tot een waarderingstvraagstuk op de balans van de BVO. Voor 2022 is het tekort in de BV alsmede het bestaande negatief eigen vermogen daarom opgeheven via een extra doorbelasting van de BV aan de BVO van € 866.000. Dit verklaart de afwijking van de realisatie over 2022 t.o.v. het vorige boekjaar.

Voor een zinvolle vergelijking wordt overigens verwezen naar de geconsolideerde cijfers op bijlage 3. Daar worden de onderlinge doorbelastingen geëlimineerd.

Onttrekking aan reserves

Deze onttrekking heeft betrekking op de bestemmingsreserve voor de verplichting voor WSW-vakantiegeld. Deze onttrekking is in de primaire en gewijzigde begroting ten onrechte niet als resultaatbestemming verwerkt, maar opgenomen in de baten en lasten. Het begrote bedrag betreft € 16.715. In werkelijkheid was het € 32.727.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen aan reserves. De structurele onttrekkingen aan de reserves bestaan uit de onttrekking aan de bestemmingsreserve voor de WSW-vakantiegeldverplichting. Deze daalt jaarlijks door het natuurlijk verloop van deze groep medewerkers. Deze daling overtreft de stijging van de grondslag voor het vakantiegeld, waardoor ook de verplichting daalt.

Incidentele baten en lasten

De commissie BBV heeft in 2018 een notitie over incidentele baten en lasten uitgebracht. In beginsel moeten structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Om dat vast te kunnen stellen, is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. In de financiële verordening zou een grensbedrag moeten staan vanaf welke omvang incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd moeten worden; dat grensbedrag ontbreekt evenwel.

Het BBV geeft geen scherpe definitie wat incidenteel of structureel is en laat ruimte aan de decentrale overheden in de eigen beoordeling van de lokale omstandigheden. Bovendien zijn er diverse uitzonderingen.

De 2 entiteiten die samen Werkom vormen, bestaan sinds 1 januari 2018. In de jaren na de oprichting was Werkom volop in ontwikkeling. De grootste en hiermee samenhangende projecten zijn in de loop van het jaar 2021 afgerond. In het jaar 2022 is de verbouwing van het pand aan de Einsteinstraat afgerond. In de jaren 2018 en 2019 zijn ook een aantal ingrijpende keuzes gemaakt over de (her)inrichting van de geldstromen binnen de 2 entiteiten. Dit had grote effecten op de presentatie van een aantal posten op het overzicht van de baten en lasten.

Daarnaast bevatten de begrotingen per entiteit op sommige soorten baten en lasten onvoldoende detailgegevens om afwijkingen ten opzichte van de realisatie te kunnen vaststellen en analyseren.

Als de posten op het overzicht van baten en lasten worden beoordeeld conform onze interpretaties van de regels, kunnen (met enige concessies) alleen de volgende als 'structureel' worden aangemerkt:

- > Bekostiging uitvoering SW
- > Netto toegevoegde waarde
- > Loonkosten

Al de niet genoemde posten kennen, t.o.v. de begroting en gezien over een periode van 3 jaar, té grote afwijkingen. Het zou evenwel het inzicht in de financiële positie van Werkom niet verbeteren, als deze andere posten als 'incidenteel' zouden worden gekenmerkt.

Op grond van de bijdrageverordening zijn de baten en lasten van Werkom altijd in evenwicht. Positieve resultaten worden (tot een bepaald maximum) toegevoegd aan de algemene reserve. Negatieve resultaten worden onttrokken aan de algemene reserve of, als die daarvoor ontoereikend is, gedekt door gemeentelijke bijdragen.

Om bovenstaande redenen acht Werkom het niet zinvol het gewenste overzicht op te stellen en op te nemen.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bij Werkom is er geen sprake van algemene dekkingsmiddelen. Er is in de begroting voor Werkom géén bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen.

WNT-verantwoording 2022 Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend

De WNT is van toepassing op Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend (Werkom). Het voor Werkom toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022		Y.F.W. Hooglanders	
bedragen x € 1			
Functiegegevens		Algemeen directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/01 - 15/07	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00	
Dienstbetrekking?		Nee	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€	97.566
Beloningen betaalbaar op termijn		€	-
<i>Subtotaal</i>		€	97.566
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€	115.989
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			N.v.t.
Bezoldiging		€	97.566
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan			N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling			N.v.t.

Gegevens 2022		H.P. Guldemeester	
bedragen x € 1			
Functiegegevens		Algemeen directeur (waarnemend)	
Aanvang en einde functievervulling in 2022		16/07 - 30/09	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00	
Dienstbetrekking?		Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€	20.094
Beloningen betaalbaar op termijn		€	3.379
<i>Subtotaal</i>		€	23.473
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€	45.567
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			N.v.t.
Bezoldiging		€	23.473
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan			N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling			N.v.t.

Gegevens 2022		S.W. van Drooge
bedragen x € 1		
Functiegegevens		Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 30.431
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 5.544
<i>Subtotaal</i>		€ 35.975
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 54.444
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		€ 35.975
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder.

Gegevens 2022		
Naam topfunctionaris		Functie
dhr. J. Krieger	Gemeente Zaanstad	Bestuurslid
dhr. H.M.M. Rotgans	Gemeente Purmerend	Bestuurslid

Deze bestuursleden ontvangen op grond artikel 44 van de gemeentewet voor hun werkzaamheden geen vergoeding.

Gegevens 2021		Y.F.W. Hoogtanders
bedragen x € 1		
Functiegegevens		Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,93
Dienstbetrekking?		Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 176.112
Beloningen betaalbaar op termijn		
<i>Subtotaal</i>		€ 176.112
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 194.486
Bezoldiging		€ 176.112

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Balans per
in €

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2021
VASTE ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met een economisch nut	-	3.515
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekking aan: Overige verbonden partijen	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>
Totaal vaste activa	<u>50.000</u>	<u>53.515</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	1.448.532	1.377.467
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instelling	2.736.552	3.002.515
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	794.996	378.429
<i>Liquide middelen</i>		
Banksaldi	149.799	66.888
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	<u>577.768</u>	<u>767.617</u>
Totaal vlottende activa	<u>5.707.647</u>	<u>5.592.916</u>
Totaal generaal	<u>5.757.647</u>	<u>5.646.431</u>

PASSIVA	31 december 2022	31 december 2021
VASTE PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>		
1. Algemene reserve	1.512.775	2.007.217
2. Bestemmingsreserve	463.826	496.553
3. Gerealiseerd resultaat	-	-
<i>Voorzieningen</i>		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	593.982	413.745
Totaal vaste passiva	<u>2.570.584</u>	<u>2.917.515</u>
VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Overlopende passiva</i>		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
	<u>3.187.063</u>	<u>2.728.917</u>
Totaal vlottende passiva	<u>3.187.063</u>	<u>2.728.917</u>
Totaal generaal	<u>5.757.647</u>	<u>5.646.431</u>

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Deze jaarrekening betreft de bedrijfsvoeringsorganisatie o.b.v. de wet gemeenschappelijke regelingen 'Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend' (hierna ook: 'Werkom'). De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in beginsel toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor de vakantiegeldverplichting van de WSW-medewerkers heeft Werkom een bestemmingsreserve gevormd. Voor de verlofaanspraken heeft Werkom een verplichting op de balans staan.

Continuïteit

In deze jaarstukken zijn de waarderingen gekozen o.b.v. het 'going-concern' principe.

Sinds oprichting is door de 2 deelnemende gemeenten geïnvesteerd in Werkom zodat er een complete en professionele organisatie is ontstaan voor toeleiding van personen uit de doelgroepen naar de arbeidsmarkt. Er zijn geen aanleidingen om te twijfelen aan de continuïteit van Werkom.

Vanaf 2020 werden in Nederland ingrijpende overheidsmaatregelen van kracht i.v.m. het coronavirus. Deze hebben ook gevolgen gehad voor de bedrijfsvoering van Werkom. De financiële effecten hebben zich sindsdien gemanifesteerd; deze zijn verwerkt in de baten en lasten. De overheid heeft extra middelen toegekend aan de gemeenten om de effecten van de coronacrisis te bestrijden. Een deel van deze middelen is ook aan Werkom toegekend.

Vanaf het voorjaar van 2022 wordt er een oorlog in Oost-Europa. Dit heeft indirect geleid tot een hoge inflatie.

Bestuur en directie zijn van mening dat toekomstige gevolgen van beide onderwerpen de continuïteitsveronderstelling van Werkom niet wezenlijk zullen beïnvloeden.

Vergelijking met de begroting

In de begroting zijn de baten en lasten soms anders gerangschikt. In deze jaarstukken zijn de baten en de lasten gegroepeerd. Bovendien zijn in de begroting andere keuzes gemaakt om de baten en lasten per entiteit (de BVO en de BV) te presenteren. Dit maakt een vergelijking met de gerealiseerde cijfers per entiteit niet zinvol. De geconsolideerde cijfers (op de bijlage) geven een beter beeld van de baten en lasten van Werkom als geheel.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Overige investeringen met economisch nut

De materiële vaste activa zijn grotendeels eigendom van Werkom diensten BV. Zij worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de toegepaste jaarlijkse afschrijvingen.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. In het algemeen worden de hieronder vermelde percentages gehanteerd.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen ook rekening gehouden met een bijzondere waardevermindering indien deze naar verwachting duurzaam is. In dit jaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Onder 'Continuïteit' is het perspectief van Werkom beschreven. Dit heeft voor dit boekjaar niet tot herwaarderingen op de vaste activa geleid.

a. Gronden en terreinen		n.v.t.
b. Bedrijfsgebouwen/verbouwingen		10%
c. Vervoermiddelen		20% *)
d. Machines, apparaten en installaties	5%-10%-20%-33 ⁺ / ₃ %	
e. Overige materiële vaste activa	5%-20%-33 ⁺ / ₃ %	

In afwijking hiervan is het volgende nog van belang:

Kleine aanschaffingen (tot € 10.000 per item) worden rechtstreeks t.l.v. de exploitatie geboekt.

*) Voor vervoermiddelen uit het wagenpark wordt per voertuig een contract afgesloten met de leverancier waarin, afhankelijk van het aantal te rijden kilometers, de levensduur en de restwaarde zijn vastgelegd. Deze elementen worden gebruikt om de jaarlijkse afschrijvingskosten te bepalen. Het percentage kan daardoor variëren.

Financiële vaste activa

Bij de oprichting van Werkom is gekozen voor een construct van een BVO o.b.v. een gemeenschappelijke regeling (Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend) en een BV (Werkom diensten BV). Werkom is enig aandeelhouder van Werkom diensten BV. Werkom heeft het aandelenkapitaal op de balans opgenomen en gewaardeerd tegen de nominale waarde, € 50.000.

De BV is opgericht om juridische redenen van aanbestedingsrechtelijke aard. De splitsing heeft derhalve geen bedrijfseconomisch karakter. De exploitatie van de activiteiten in de BV staat echter in toenemende mate onder druk. Dit leidt tot groeiende tekorten in de BV. Vanuit de BVO worden deze tekorten gecompenseerd zodat er een nihilresultaat ontstaat.

In 2021 heeft het bestuur van Werkom (als aandeelhouder van de BV) een ontbindingsbesluit genomen. Dit is nog niet geëffectueerd.

Naar verwachting zal de BV worden vereffend en geliquideerd. De activiteiten van de BV gaan alsdan over op Werkom. De overdracht van de activa en passiva kwalificeert als overgang van een algemeenheid van goederen. Na de overgang van de operationele activiteiten zal de BV worden geliquideerd waarbij een eventueel resterend saldo zal overgaan naar Werkom. Werkom en Werkom diensten BV vormen een organisatorische en fiscale eenheid. De consequenties voor de relaties zijn derhalve nihil.

Op grond hiervan ziet het bestuur geen reden de waardering van deze kapitaalverstrekking aan te passen.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gebaseerd op de nominale waarde; zij staan gepresenteerd op de passivazijde van de balans. De voorziening op de kapitaalverstrekking aan deelnemingen is in mindering gebracht op de kapitaalverstrekking en staat op de activazijde van de balans.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord zodra zij als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Uitgaven en waardeverminderingen worden als kosten verantwoord als zij onvermijdbaar en voorzienbaar zijn.

Toelichting balans

in €

VASTE ACTIVA**Materiële vaste activa**

Investerings met een economisch nut

	Boekwaarde 1-jan-2022	Investerings	Des- investeringen	Af- schrijvingen	Boekwaarde 31-dec-2022
Overige materiële vaste activa	3.515			3.515-	-
Totaal	3.515	-	-	3.515-	-

In dit boekjaar heeft de BVO van Werkom geen activeringen gedaan. De gedane investeringen zijn in de financiële administratie van de BV opgenomen. Aanschaffingen van bedrijfsmiddelen tot een bedrag van € 10.000 per voorwerp zijn direct in de kosten verwerkt. In het hoofdstuk 'Grondslagen' is de afschrijvingsmethodiek toegelicht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan:

Overige verbonden partijen:

Coöperatieve Zakelijke Post Nederland u.a.

Werkom diensten BV

31-dec-22   **31-dec-21**

	-	-
	50.000	50.000
Totaal	50.000	50.000

Het financieel vast actief bestaat enerzijds uit een achtergestelde lening aan Coöperatieve Zakelijke Post Nederland U.A. (CZPN) waarvan de oorspronkelijke nominale waarde € 20.000 bedraagt. Exploitatietekorten zijn in door CZPN op de ingebrachte achtergestelde leningen afgeboekt, waardoor nog een deel als schuld op de balans van CZPN is opgenomen. Deze inleg is tot nihil afgewaardeerd, mede gezien recente resultaten en de begroting voor 2023.

Anderzijds is de BVO van Werkom houdster van 100% van de aandelen uit het volgestorte aandelenkapitaal van Werkom diensten BV. Zie onder het hoofdstuk 'Grondslagen' voor een toelichting op de waardering van deze kapitaalverstrekking.

In dit boekjaar hebben zich geen mutaties voorgedaan m.b.t. de financiële vaste activa.

VLOTTENDE ACTIVA**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

	31-dec-22	31-dec-21
Vorderingen op openbare lichamen	1.448.532	1.377.467
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instelling	2.736.552	3.002.515
In 's Rijks schatkist	794.996	378.429
Totalen	4.980.080	4.758.411

Er is geen voorziening voor dubieuze debiteuren omdat de hiervoor relevante post uitsluitend bestaan uit vorderingen op openbare lichamen. Vorderingen op deze debiteuren kunnen redelijkerwijs niet dubieus of oninbaar worden.

De rekening-courant verhouding betreft die met Werkom diensten BV.

De Staat verplicht via het zgn. 'Schatkistbankieren' de lagere overheden alle tegoeden op bankrekeningen (voor zover hoger dan een drempelbedrag) over te boeken naar een rekening bij het ministerie van Financiën. De begroting van Werkom is voor de berekening van het drempelbedrag leidend. Gegeven de hoogte van de begroting was gedurende dit boekjaar € 1 mln. van toepassing. Werkom heeft echter een drempelbedrag van € 150.000 gehanteerd.

kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
in bedragen x € 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	60	103	116	136

Op grond van voorschriften rond het verplichte Schatkistbankieren zijn middelen boven het drempelbedrag ondergebracht in de schatkist. Zie ook de financieringsparagraaf.

Liquide middelen

Bank Nederlandse Gemeenten (rekening courant)	149.799	66.888
Totalen	149.799	66.888

De BVO van Werkom houdt geen kas aan. Op de rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten bestaat een kredietfaciliteit van € 2,5 mln.

31-dec-22   31-dec-21

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Voorschotten	1.018	1.713
Betaalde waarborgsommen i.v.m. huur	11.424	11.424
Te ontvangen Lage Inkomens Voordeel (LIV)	292.947	174.677
Nog af te rekenen bekostiging WSW	5.707	
Nog te factureren omzet, doorbelastingen enz.	171.590	41.383
Te ontvangen compensatie coronacrisis		415.297
Te ontvangen transitievergoedingen compensatieregeling	95.083	123.122
Totalen	577.768	767.617

VASTE PASSIVA**Eigen vermogen**

in €	Boekwaarde 1-jan-22	Toevoeging	Onttrekking	Gerealiseerd resultaat	Boekwaarde 31-dec-22
1. Algemene reserve	2.007.217	-	494.442		1.512.775
2. Bestemmingsreserve Vakantiegeld- verplichting. WSW	496.553		32.727		463.826
Totalen	2.503.770	-	527.168	-	1.976.601

Het bestuur heeft in 2020 het besluit genomen om tijdelijk de maximale hoogte van de algemene reserve, zoals genoemd in de Financiële verordening, te verruimen. Deze algemene reserve kan ingezet worden ter dekking van tekorten. In bovenstaande opstelling is het tekort over dit boekjaar reeds onttrokken aan de Algemene reserve.

In 2018 heeft het bestuur besloten een bestemmingsreserve te vormen voor de vakantiegeldverplichting voor WSW-medewerkers. Een onttrekking is nodig bij de verlaging van de verplichting. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het natuurlijk verloop van deze groep medewerkers waardoor ook de verplichting daalt.

Voorzieningen**Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's**

in €	Boekwaarde 31-dec-21	Toevoeging	Onttrekking	Herrubricering en vrijval	Boekwaarde 31-dec-22
1. Personeelskosten	50.902	212.327	110.067		153.162
2. Spaarverlof	350.561	106.313	16.054		440.820
3. Overige	12.282			12.282	-
Totalen	413.745	318.640	126.121	12.282	593.982

1. Personeelskosten

Deze voorziening heeft betrekking op kosten waarvan de oorzaak in 2022 of eerder ligt, doch waarvan afwikkeling in 2023 of later zal volgen. Het gaat om WW-uitkeringen of ontslagregelingen voor ambtelijke medewerkers.

2. Spaarverlof

Een aantal medewerkers (WSW en ambtelijk) heeft een deel van hun verlofuren omgezet in spaarverlof. Deze voorziening is de financiële vertaling van de daaruit voorvloeiende verplichting, rekening houdend met de mutaties in dit boekjaar, het actuele uurloon en enkele directe opslagen.

3. Overige

Dit betrof het risico op geclaimde maar nog niet ontvangen compensatie van de uitbetaalde WSW-transitievergoedingen. Dit risico is in de loop van 2022 niet materieel geworden. Het saldo is daarom vrijgevallen.

VLOTTENDE PASSIVA**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

	31-dec-22	31-dec-21
<u>Overlopende passiva</u>		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.		
Nog af te dragen loonheffing en sociale lasten	961.482	929.222
Omzetbelasting (aangifte laatste kwartaal)	461.575	344.549
Nog te verrekenen netto loon/salaris	7.299	21.274
Vooruitontvangen middelen	110.794	
Overige nog te betalen of terug te betalen kosten	523.315	411.304
Verplichting uitstaande verlofuren (3 Cao's)	1.113.544	997.525
Diverse schulden op korte termijn	9.054	25.044
Totalen	<u>3.187.063</u>	<u>2.728.917</u>

De verplichting aan uitstaande verlofuren is arbeidskosten gerelateerd, doch kent voornamelijk door personele mutaties geen vergelijkbaar volume.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen per 31 december 2022

a. Huurcontracten	
> Einsteinstraat 103, Purmerend	3.803.968
> Kwadijkerkoogweg 1, Purmerend	125.914
> Slachthuisstraat 65, Zaandam	23.048
> Volume 103, Purmerend	31.713
> Witte Paardweg 46, Wormerveer	30.987
> Twiskeweg 10, Oostzaan	2.832

Het bedrag van de verplichting vertegenwoordigt het restant van de looptijd van het huurcontract. Bij de bepaling van het kostenbedrag is geen rekening gehouden met indexaties.

b. Investeringsverplichtingen

In 2022 zijn geen bestellingen gedaan voor investeringen die in 2023 zijn geleverd en gefactureerd.

Uitvoeringsinformatie, Taakvelden

in €

Deze bijlage bevat tabellen met nadere informatie over de uitvoering. Het BBV bevat bepalingen omtrent het publiceren van uitvoeringsinformatie. Deze zijn ook van toepassing op Werkom, in beginsel echter alleen voor de BVO van Werkom, niet voor de BV. Op deze bijlage zijn de taakvelden opgenomen met de bedragen van alleen de BVO. Voor de geconsolideerde cijfers wordt verwezen naar bijlage 2. Geconsolideerde cijfers geven een completer en dus beter inzicht.

Taakvelden Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend

	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
0.10 Mutaties reserves		
Baten	€ 527.168	€ 16.715
Lasten		
Saldo	€ 527.168	€ 16.715
0.4 Overhead		
Baten	€ 674.104	€ 684.399
Lasten	€ 3.248.252-	€ 4.441.030-
Saldo	€ 2.574.148-	€ 3.756.631-
0.5 Treasury		
Baten	€ 5.860	
Lasten	€ 91-	
Saldo	€ 5.769	€ -
6.4 Begeleide participatie		
Baten	€ 18.485.004	€ 17.514.942
Lasten	€ 18.479.468-	€ 15.592.092-
Saldo	€ 5.536	€ 1.922.849
6.5 Arbeidsparticipatie		
Baten	€ 8.542.401	€ 8.188.869
Lasten	€ 6.506.727-	€ 7.263.092-
Saldo	€ 2.035.673	€ 925.777
Totalen		
Baten	€ 28.234.538	€ 26.404.925
Lasten	€ 28.234.538-	€ 27.296.215-
Saldo	€ 0-	€ 891.290-

In bovenstaand overzicht zijn ook de bedragen van de begroting vermeld. In de begroting zijn echter geen (interne en onderlinge) doorbelastingen tussen BVO en BV opgenomen, in de realisatie wel. Bij de BVO is het saldo van de doorbelastingen gecorrigeerd op de lasten van taakveld 0.4 (Overhead). Het betreft € 453.882.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend (hierna: Werkom)

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken 2022 opgenomen jaarrekening 2022 van Werkom te Purmerend gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van Werkom op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader voor de financiële rechtmatigheid zoals op 21 april 2023 door het bestuur is vastgesteld (hierna: het normenkader).

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2022;
- De balans per 31 december 2022;
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol zoals op 21 april 2023 door het bestuur is vastgesteld (hierna: het controleprotocol), het normenkader en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Werkom, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 280.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Bijlage 2 Uitvoeringsinformatie, Economische categorieën;
- Bijlage 3, Geconsolideerde cijfers; en
- Toelichtingen op de geconsolideerde cijfers.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol, het normenkader, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een

afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 22 mei 2023

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A.R. Sallehart RA

Uitvoeringsinformatie, Economische categorieën

in €

Deze bijlage bevat de tabel met de bedragen per economische categorie.

Economische categorieën Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend

<i>Economische categorieën</i>	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten 3. Goederen en diensten	6.163.664	4.302.926
Baten 4. Overdrachten	21.956.878	22.085.283
Baten 5. Rente (en dividend)	5.860	-
Lasten 1. Salarissen en sociale lasten	23.300.792-	20.445.367-
Lasten 2. Belastingen	8.138-	143.619-
Lasten 3. Goederen en diensten	4.362.014-	5.708.343-
Lasten 4. Overdrachten	678.541-	712.766-
Lasten 5. Rente (en dividend)	91-	1.440-
Lasten 7. Verrekeningen	303.996-	284.680-
Saldo	<u>527.168-</u>	<u>908.005-</u>

Economische categorieën Werkom diensten BV

<i>Economische categorieën</i>	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten 3. Goederen en diensten	4.786.499	9.616.246
Baten 4. Overdrachten	190.980	-
Baten 5. Rente (en dividend)	-	-
Lasten 1. Salarissen en sociale lasten	944.477-	3.607.021-
Lasten 2. Belastingen	217.654-	80.107-
Lasten 3. Goederen en diensten	3.316.600-	5.798.978-
Lasten 4. Overdrachten		
Lasten 5. Rente (en dividend)	-	660-
Lasten 7. Verrekeningen	399.843-	252.158-
Saldo	<u>98.905</u>	<u>122.680-</u>

Economische categorieën Totaal

<i>Economische categorieën</i>	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten 3. Goederen en diensten	10.950.164	13.919.172
Baten 4. Overdrachten	22.147.858	22.085.283
Baten 5. Rente (en dividend)	5.860	-
Lasten 1. Salarissen en sociale lasten	24.245.268-	24.052.388-
Lasten 2. Belastingen	225.792-	223.727-
Lasten 3. Goederen en diensten	7.678.614-	11.507.322-
Lasten 4. Overdrachten	678.541-	712.766-
Lasten 5. Rente (en dividend)	91-	2.100-
Lasten 7. Verrekeningen	703.839-	536.838-
Saldo	<u>428.264-</u>	<u>1.030.684-</u>

Uitvoeringsinformatie, Taakvelden

in €

Deze bijlage bevat tabellen met nadere informatie over de uitvoering. In 2016 zijn er een aantal wijzigingen in het BBV gepubliceerd. Deze zijn ook van toepassing op Werkom, in beginsel echter alleen voor de BVO van Werkom, niet voor de BV. Op deze bijlage zijn de taakvelden opgenomen. Omdat de BVO en de BV organisatorisch en fiscaal één geheel vormen, zijn de baten en lasten hier alleen geconsolideerd opgenomen. Alleen op die manier ontstaat een completer beeld.

Taakvelden Participatiebedrijf Zaanstad Purmerend (BVO plus BV)

0.10 Mutaties reserves	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten	€ 428.264	€ 16.715
Lasten	€ -	€ -
Saldo	€ 428.264	€ 16.715

0.4 Overhead	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten	€ 749.108	€ 727.391
Lasten	€ 7.245.825-	€ 6.540.751-
Saldo	€ 6.496.717-	€ 5.813.360-

0.5 Treasury	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten	€ 5.860	€ -
Lasten	€ 91-	€ -
Saldo	€ 5.769	€ -

6.4 Begeleide participatie	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten	€ 23.806.513	€ 27.088.196
Lasten	€ 19.779.502-	€ 23.231.297-
Saldo	€ 4.027.011	€ 3.856.899

6.5 Arbeidsparticipatie	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten	€ 8.542.401	€ 8.188.869
Lasten	€ 6.506.727-	€ 7.263.092-
Saldo	€ 2.035.673	€ 925.777

Totalen	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting
Baten	€ 33.532.145	€ 36.021.171
Lasten	€ 33.532.145-	€ 37.035.140-
Saldo	€ -	€ 1.013.969-

Toerekening naar kosten uitvoering taakvelden 6.4 en 6.5, realisatie 2022*Geconsolideerde cijfers (BVO plus BV)*

	0.4 Overhead	6.5 Arbeids- participatie	Totaal
Saldo taakvelden	4.027.011	2.035.673	6.062.684
Toerekening Overhead/Treasury	4.455.274-	2.035.673-	6.490.948-
Totaal	<u>428.264-</u>	<u>-</u>	<u>428.264-</u>

N.B.: deze opstelling is incl. gemeentelijke bijdragen (via Overhead). Bij taakveld 6.4 (Begeleide participatie, uitvoering van de WSW incl. Nieuw Beschut) ontstaat na toerekening van Overhead en Treasury een saldo van -€ 428.264 en bij taakveld 6.5 (Arbeidsparticipatie, de PW) een saldo van € 0. Taakveld 6.5 wordt samen met de kosten voor Nieuw Beschut afgerekend met de 2 deelnemende gemeenten.

Bijlage 3, Geconsolideerde cijfers

in €

	Realisatie 2022	Gewijzigde begroting 2022	Primaire begroting 2022	Realisatie 2021
Baten				
Bekostiging uitvoering PW	8.496.724	8.178.599	8.178.599	8.480.599
Bekostiging uitvoering SW	13.434.599	13.906.684	14.559.875	14.173.852
Overige bijdragen	216.535	-		547.646
Subtotaal	22.147.858	22.085.283	22.738.474	23.202.097
Netto toegevoegde waarde	8.825.946	9.678.938	10.524.931	8.336.448
Totaal baten	30.973.804	31.764.221	33.263.405	31.538.545
Lasten				
Loonkosten	26.469.993	28.108.557	28.896.049	26.695.788
Overige bedrijfskosten	4.932.075	4.686.349	4.700.006	5.014.915
Totaal lasten	31.402.068	32.794.905	33.596.055	31.710.703
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	428.264-	1.030.684-	332.650-	172.157-
Onttrekking aan reserves	428.264	16.715	332.650	172.157
Toevoegingen aan reserves		-	-	
Gerealiseerd resultaat	-	1.013.969-	-	-

Toelichtingen op de geconsolideerde cijfers

Algemeen

Geconsolideerde bedragen

Het BBV laat niet toe dat formeel geconsolideerd wordt gerapporteerd (artikel 5), terwijl daar wel behoefte aan is. De BVO en BV vormen organisatorisch één geheel en zijn ook een fiscale eenheid. Op de vorige pagina van deze bijlage treft u daarom een informele rapportage aan over de geconsolideerde bedragen. Hieronder genoemde verschillen geven de afwijking t.o.v. de gewijzigde begroting aan. Een vergelijking met de primaire begroting wordt niet zinvol geacht omdat bij het opmaken daarvan er teveel en te grote onzekerheden bestonden. Hieronder worden de belangrijkste posten toegelicht voor zover afwijkend van de toelichting op de bedragen van de BVO. Zie ook de toelichting van de baten en lasten van de BVO bij het onderwerp.

Onderlinge doorbelastingen

Tussen de BVO en de BV hebben onderlinge doorbelastingen plaatsgevonden. Het betreft directe orderkosten, huisvestingskosten, loonkosten, kosten van staf en overhead en overige bedrijfskosten. Deze doorbelastingen zijn noodzakelijk omdat deze kostensoorten in beginsel in slechts één van de 2 entiteiten worden verantwoord, doch betrekking hebben op activiteiten die in beide entiteiten voorkomen. De verdeelsleutel tussen beide entiteiten is gebaseerd op de verhoudingen in de opbrengsten. In dit overzicht met de geconsolideerde bedragen vallen deze onderlinge doorbelastingen uiteraard tegen elkaar weg.

Netto toegevoegde waarde

852.992

Een belangrijke financiële indicator wordt gevormd door het saldo van omzet en de directe orderkosten: de Netto Toegevoegde Waarde (NTW). Dit vertegenwoordigt het benutte arbeidsvermogen van de personen uit de doelgroepen in de bedrijfsonderdelen. De NTW is belangrijk hoger dan de realisatie over het vorige boekjaar, maar is in dezelfde orde van grootte achtergebleven bij de begroting.

Bedrijfsonderdeel	Omzet	Directe kosten	NTW
		van de omzet	
Industrie&Diensten	2.422.755	1.140.545-	1.282.210
Business Print&Post	2.349.153	418.559-	1.930.594
Green&Clean	4.911.855	433.382-	4.478.473
Overige	1.252.039	117.370-	1.134.669
	<u>10.935.802</u>	<u>2.109.856-</u>	<u>8.825.946</u>

Het bedrijfsonderdeel Industrie&Diensten is t.o.v. de realisatie over het vorige boekjaar qua NTW iets kleiner geworden, maar t.o.v. de gewijzigde begroting meer gekrompen. In dit bedrijfsonderdeel wordt routinematig en daardoor minder renderend werk uitgevoerd. Het bedrijfsonderdeel biedt werkplekken voor personen die het meest behoefte hebben aan structuur en begeleiding.

Business Print&Post heeft dit boekjaar een daling t.o.v. het vorige boekjaar doorgemaakt. De NTW was evenwel nog wel hoger dan begroot. De markt voor de primaire producten van dit bedrijfsonderdeel (drukwerk en postbezorging) krimpt en in de loop van dit boekjaar zijn de detacheringen bij Postnl vanuit het bedrijfsonderdeel Detacheringen gefactureerd in plaats vanuit Business Print&Post. Vanaf het najaar is deze deelactiviteit overigens afgebouwd.

Het bedrijfsonderdeel Green&Clean kampt met een krimpende bezetting. Hierdoor kan er ook minder werk worden aangenomen. Niettemin is de NTW t.o.v. het vorige boekjaar verbeterd en is het begrote bedrag gehaald. Dit is te danken aan efficiënter werken en aan beter geprijsd werk.

De NTW bij de overige bedrijfsonderdelen is fors hoger dan die over het vorige boekjaar omdat de detacheringen bij Postnl daar nu zijn verantwoord, i.p.v. bij Business Print&Post. Het bedrag bleef wel ruim onder de begroting.

Overige bedrijfskosten

245.726-

Deze kostengroep bevat de volgende onderwerpen:

- > SW-verrekeningen
- > PW trajectkosten
- > Rente en afschrijvingen
- > Kosten bedrijfsmiddelen
- > Huisvestingskosten
- > Kosten vervoersmiddelen
- > Advieskosten
- > Belastingen en verzekeringen
- > Algemene kosten
- > Diverse baten en lasten
- > Mutaties voorzieningen
- > Bijdragen

De genoemde kostengroepen bestaan weer uit diverse kostensoorten. Er zijn over 2022 t.o.v. 2021 minder trajectkosten gemaakt en ook minder kosten voor bedrijfsmiddelen. Daar staat tegenover meer advieskosten en hogere mutaties over voorzieningen. De overige verschillen zijn gering.

Per saldo is het kostentotaal aan bedrijfskosten € 83.000 gedaald.

Ten opzichte van de begroting hebben de SW-verrekeningen met de andere regiogemeenten geleid tot een gunstig effect op het kostenbeeld. Er zijn evenwel meer dan begroot trajectkosten gemaakt.

De afschrijvingen waren fors lager dan begroot, maar de huisvestingskosten juist weer fors hoger. De advieskosten en de algemene kosten waren lager dan begroot, maar de mutaties over voorzieningen weer fors boven het begrote bedrag.

Per saldo was het kostentotaal aan overige bedrijfskosten ca. € 246.000 hoger dan begroot.

Postadres
Postbus 404
1440 AK Purmerend

T (0299) 469 369
info@werkom.nl
www.werkom.nl

werkom >